

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 48.

Plymouth, Pa., d. 27 Lapkričio (November) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Rasiant apie permainą adresu butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinczių pamatyti mūsų laikraštį siuncziam vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti išvirszaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Panksztyt & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:
JOB PRINTING in all modern languages.

Vienybe Lietuvniku

Išseina kožną Seređą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE..... \$2,00
Į UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkvojimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

Pinigai kitai nesifunczia, kaip tik per MONEY ORDER, da registravotose gramotose ant szito antraszo:

J. J. Panksztyt & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Didziausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų krautuve visam mieste.

Zemiausios prekės!

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemizkus dalykus. Gerą muilą, szeptezius, szukas ir t. t. Perfumus ir didelę daugybę visokių mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos Philadelphia.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigus greitai ir pigei.

Susiszekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

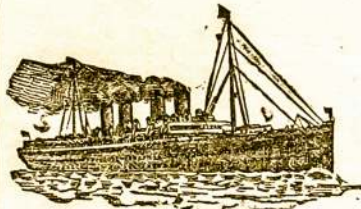
Didele krautuve IR KARZIAMA

Kas nori gero tavro gauti ir skanaus gėrymo ragaut', tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką** Plymouth, Pa.

Teleponas 309 - 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Latvokorte ant visokių linijų ir sin-cziu pinigus į visas dalis svieto. Doviernastta (pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainau visokius pinigus ont amerikonzekų ir t. t. Darau apsergėjimus nuo ugntes (Fire Insurance) ant visokių dalykų. Jeigu kurį atkeliauvsi užlaikytų kastlegarnėje, tegul szauklasi prie mane, o az jį iszluosuosiu. Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o brette uszanėdinti.

Nepajudinamas

turtas ant pardavimo.

Farma 400 acru ant pardavimo. — 100 acrų labai gero lauko, 300 margų su giraitė kurie tinka dėl rams-czių in mainas. Parduodame už \$5500.00. Netoli nuo West Nanticoke, tiktai už 5 mylių. Priezastis pigumo, yra atimta už skolą ir dartinis savinykas neinstenge apdirbti. Vieta dėl 3 ar 4 kurie galėtu gerai gyventi. Dalį mokėti o likusius ant pirmo morgage, teipgi turime daugiau farmų ir namų ant pardaaimo.

Lotų Wilkes Barre ir apielinkė turi ant pardavimo.

Pinigus skoliname ant 1 morgage. Jei turi pinigų paskolit mes primam gera paranka.

Wm. G. ORR & Co.
Wells Building 38 room
Wilkes Barre, Pa.

Daugiau kaip 30 metus iszmegetintasi
Dr. RICHTERO
visam swietul zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir visokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas visus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviezią mėsą, kiaulieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szviezi rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-tų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pgesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas **Ad. Adžgaucka**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

Daktarka Johanna Želviene.

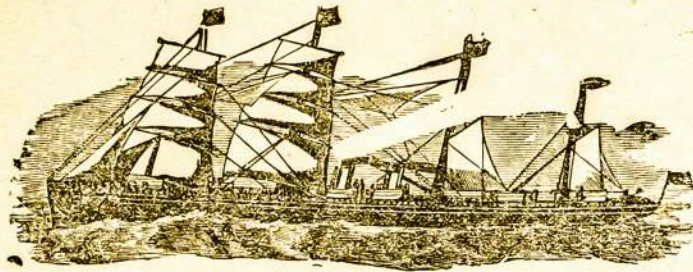
Vienintelė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulycezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
atidarytas { nū 12 iki 1 po piet,
nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro laiko gimdyves (moteris palage) ir suteikia joms pagelbę ir gerą prieziurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Irieteliai! dudu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuviskai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3% procentus aut metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višzaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuviszkas ir Lenkiszkas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis sviato, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiuoczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Griaiciausiai iszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
 Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
 Scranton, Pa.

ADRESAI
 CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TEVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.
 Prezidentas — V. Daukszys
 332 Catharine st. Philadelphia, Pa.
 Sekretorius — A. Ilgunas
 449, 3-rd. Ave. — Homestead, Pa.
 Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knygisus — N. Olszinskis
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

Raczius.
 Jonas Derius nupirko vežimų darymo szapą ir dirba visokius vežimus, kereczius ir boges, ir taiso. Teipgi ir maliavoja kuogeriausiai.
 Tautieciai norėdami naujo kokio vežimo arba norinti pataisyti sugedusį, kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti ir atsakantį darbą turėsite, negu pas svetimtautį.
J. Derius
 178 E. Main st. Plymouth, Pa.

„LIETUVA“
 Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyčia Chicagoje ir paduoda žmonems svarbiauses ir teisingiauses žines isz Amerikos, Lietuvos ir viso sviato. „Lietuva“ paduoda naujaisias politiszkas žines, tai yra, apie krutejimą žmonių visuose krasztuose sviato, visose vieszpatystėse, apie jų darbus, uždarbius, naujaisius iszradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuvą“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviato darosi, apsiszvieis ir iszmoks žmoniszka pasielgti.
 „Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$100. Pinigai turbut užmokėti isz virszaus.

Užsiraszydami ir piningus siusdami adresuokite teip:
A. Olszewski.
 924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

AGENTAS
 assekturavojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
 Main str. Plymouth, Pa.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRACHAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė prozky.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziamnikai) visados reikalaukite Lietuviszko

alaus: — viena jog yra ir geausis o alus, antra teip darydami suszelspitate aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.
 DANVILLE, PENN., A.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nupirks daugiaus mėsos mus krautuveje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodėl? Mēs perkame už pinigų ir pardūdame už pinigų, už tai niekur nepriskizame. N-praszkykite pas mus bargoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MESOS KRAUTUVE. 6 W. Main st. Plymouth. Pa.

Apszvieta ir M. kslas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiame apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiame apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminio Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuviszkas laikrasztis, nedėlinis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet daba tės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszecziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito svraszso, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybę Lietuvinikų, 2 Lietuva 3 Lietuvis Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiesą pasiskirti sau viena isz augszecziaus minėta laikraszčių ir sykiu su steliunku tur danczt man laikraszčio vardą.

Kas nenori arba negali atsisti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul siunczia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$1.00 damokė ant ekspreso priimdamas pirkini. O jelgu kas neiszteinka iszdnoti \$3.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per pusę, o abudu džiaugsis pasiandodoje isz ezite msto ofertos.

Lietuviai, naudokitės isz ezitos teip gausios progos, nes zia oferta padariai tiktai vien dēlei juosy labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotol gromatol. Adresuokite sziteip: **M. Mockus,** Bx 54, Detroit, Mich.

ST. LOUIS - CHICAGO
 THE HANDIEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.
 The Handiest and Best Route between the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the HANDLE.
 For Information, Rates, etc., address
 226 BROADWAY, N. Y. 226 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 28 EXCHANGE PLACE, N. Y.
T. E. CLARKE, Genl. Superintendent.
T. W. LEE, Genl. Passenger Agt.
D. D. CALDWELL, Traffic Manager

ADRESAI Susivenyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — M. Totorius,
 1 Willow str., Plymouth, Pa.
 Vice-preziden. — V. Kaunas,
 Box 211, Newburyport, Mass.
 Sekretorius — T. Astramskas,
 112 Monroe str. Philadelphia, Pa.
 Kasierius — T. Pauksztys,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakeviczia,
 1150 Wyomint Ave.
 Pittston, Pa.
 K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.

Užveizėtoju knygyno—V. Daukszys,
 332 Catharine str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Maskvoje yra dvi katalikiskos bažnyčios; lietuviai priguli prie Sv. Petro ir Povilo parapijos (Miliutinskij pereulok), drauge su lenkais, vokiečiais, italais, o pirmiausia ir prancuzais. Pamokslus tęsako pakaitais dukart lenkiskai ir vieną sykį vokieckai; prigulinczių prie parapijos yra 16,071 žm. Niekas tę nepasirupina apie lietuvius. O gaila: mes turime paveisdu, kad visur, net paciam Vilniuje, lietuviai suėjo į tautiską sutarimą ir vienybę pervis izs bažnytinių ir dvasizskų reikalų priezasties. Teip, jug, buvo ir czia Amerikoje.

— Vilniuje pakilo užmanymas įsteigti prekycės mokslinczią mergaitėms. Tikras jau laikas, idant ta mislis kuoveikiausiai įsikunytų, nes ikiziol izstisioje Lietuvoje buvo vienu—viena praktizska mergaiczių mokslinczia — tai baronienės Budberg ukizska mokslainė mergaitėms dvare Panemunėlyje. Mergaiczių gimnazijos, kurios yra tik Vilniuje, Kaune ir Suvalkuos, neduoda to, kas reikalinga gyvenime.

— Vilnizskj mergaiczių Marrijinj institutą lankė pereitam mokslametyj 628 merginos; sziam rudenyj atsirado norinczių įstoti 276 mergaitės, bet priimta tik 91 vieną, tai yra tik treczią dalj. Musų žmonės izs to instituto — vienatiniuo Lietuvoje — neturi nėjokios naudos, nes į tą mokslinczią priima tik bajorų, valdininkų ir oficerų dukteris; jeigu kada atlieka vieta, tai priima kokių pralobusių vaisbunų (kupczių) arba pramonininkų dukteris.

— Izisleistojas ir redaktorius „Dirvos“, kun. A. Milukas, izszvažiavo į Europą, per tai izszleidimą to laikraszczio apėmė kunigai: A. Kaupas, M. Szedydis ir J. Kuras. Vely-

jame, kad „Dirva“ butų neblogesnė ir naujose rankose. Pirmuoju veikalu, kurj gamina svietui nauji izszleistojai, bus „Ozkabalių dainos“, dro J. Basanavycziaus rinkimo.

— Lietuvoje įeina į paprotį vaisinti medzius vieszose vietose, pritraukiant prie to darbo mokslinczių vaikus. Sztaizszi rudenj Seinų trikliasinės mokslinczios vaikai apsodino medziiais plentą net izstisai keleteto verstų. Vel gale Spalinio realizskos Vilniaus mokslainės mokininiai, po inspektoriaus ir sodauninko prieziura, apsodino visą upės Vylijos krantą nuo svz. Jokubo ligonbuczio iki Žaliojo tilto.

— Prusų Lietuvoje pabaigė kasę didelj kanalą, kuris sujungė Karaliauczių su priemarių miestu ir tvirtuma Pilava; ta aplinkybė didziai pakels Karaliaucziaus vaisbą (kupczystę). Rengė tą kanalą izstisus deszimts metų ir izskasę szeszzių ir pusės metro (21 pėdą) gilų, padėję ant to 15,000,000 markių (\$3,750,000) kasztų.

— Pagal atliktą pereituose metuose žmonių suraszą, Prusų Lietuvos miestai turi tiek gyventojų: didziausiu miestu yra senasis Karaliauczius, kuriame priskaityta 178,897 ypatos; toliaus Tilžė — su 34,538 ypatų, Įsrutis — 27,788 ypat., Klaipėda — 20,170, Gumbinė — 14,003, Veliava — 5138 yp., Stalupėnai — 5061, Labgava 4456 ypatų, Pilkainė — 3856 yp. ir Darkiemiai — 3854.

— Lietuvių priskaityta Rytprusiuos 121 tukstantj, tacziaus reikia manyti, jog daugumas lietuvių yra pasidavę už vokieczius. Teip, Karaliaucziuje jų buk esą tik 469, kad tuotarpu yra zinoma, jog tam mieste gyvena daug lietuvių — darbininkų. Berlyne priskaitė lietuvių tik 405, o į tą vienų lietuvaiczių važiuoja kasmet szimtai jieszkoti tarnystės.

† Mes gavome liudną žinią, jog tautietis N. Olszinskas, buvęs T. M. D. knygium ir sziep pažįstamas izs savo darbų, atsiskyrė su sziuo svietu. Artymesnių žinių dar neturime.

Isz Lietuvos.

Griszkabudis, Naumiesczio pav. 29 Rugsėjo Svz. Mykolo atlaidai. Kas izs lietuvių nežino, kaip ir kokiais budais laiko Lietuvoj visokių szventų atlaidus? Daug apie tai nėra ką pasaskoti, tik apraszysiu, ką naujo tekomatyti Grizskabudyje. Žmonių patarlė sako: „kas kampas, tai naravas“, teip ir Lietuvoj kas vieta, vis kitoki įprocziai. Tie įprocziai saviems yra paprasti, ir gražus, ir smagus; o svetiems, tai yra izs kitų parapijų atvažiavusiems, izszrodo ir juokai, ir keista, dėlto, kad anot P. Armino: „kiekviens žmogus vis peikia paprotj svetimą“. O tarp tamsių žmonių yra tokia yda, kad visada ką nors savo nors ir netikusio pagirs, o kito nors ir geresnio papeiks. Sztai sakysim, jeigu vieną nedėlios dieną nuo vakarų į rytus bėgtum, arba geriaus sakant, nuo Prusų rubeziaus tiesiog ant Nemuno, tada perbėgtum per tris bažnyczias. Naumiestyje matysi: vaikinai su merginoms, pasirėdę, atsizsagstę, daugums su laikrodžiais, vaikszechioja po gatves kalbėdamiesi palengvėle. Į Grizskabudj nubėgęs, tuo pamatysi, szalia szventoriaus ant kapinyno susėdusius, sugulusius, pyragą, deszras, degtinę, alų, bindikalą szutinant; yra ir tokių, kurie stati stiebinėja kapinynu, palasziaudami! Nubėgęs į Rudą, net netoli Nemuno, jau tik sakai ir smalsirdi, o szventoje dienoje tę daugiaus menkai ką pamatysi, tik ar jaunas ar senas ar mergina ar vaikinas, nusitvėrę po szmotą pyrago, vaikszechio-

dami po gatves, atsigniauzdami, maumoja.

Vienog, grįžkim kaip žadėta, į Grizskabudj. Pabaigoje Rugsėjo mėnesio, visoj Suvalkų gubernijoje buvo labai gražus oras, saulelė ant mėlyno dangaus kaitino, vėjelis palengvėle klesdeno; rugiai, kviecziai teip dailiai sudygo ir sužėlė, kad rodos aksomu visi laukai užstėtir užtiesti. Prie gražaus oro ir keliai buvo sausi, dėlto ir ant svz. Mykolo į Grizskabudj privaziavo ir priėjo tiek, kad Grizskabudis braszkejo, kaip krepszys vėzių pilnas. O kas įstabiausia, kad nuėjęs ant teip vadinamo kapinyno, kur pulkelis jaunųjų susėdę teip juokėsi, kad per kuprą net vilnysėjo. Priėjęs artyn pažiurėjau, ko jie teip juokiasi. O-gi, žiuriu — turė kokią popierėlę, viens geriaus mokantis skaito, o kiti klauso ir juokiasi. Man artyn priėjęs popierėlę glamžo ir slepia; beglamžant, pamacziau, kad tai laksztelis „Tėvynė šaukiasi pagalbos“. Man szalia atsėdus, visai į kizzenių įsidėjo. Asz, matydamas, kad jie nedrįsta prie nepažįstamo ką skaityti, palikęs nuėjau toliaus.

O-gi žiuriu: pakraszcziuos ir viduryj kur tik žmonių pulkelis susėdę ar sugulę, vis tur izszipliekę ir skaito lietuvizskas popieras, knygutes, atsizsaukimus ir tt. Kelių paklausiau: „kur gavote?“ „O czia ant kapinyno radom“. — „O kas czia ant to kapinyno pametė?“ — paklausiau. — „Nežinome“ — atsakė. Keletas gyrėsi, kad ant szventoriaus radę, kiti sakė, kad nežinia izs kur kizzenių užtikę; bet visi džiaugėsi, skaitė ir ketino namon parsineszus aizskiai perskaityti. Tai bepiga, jei szteip yra, — pamislyjau sav ir tai man daug geriaus patiko toks izszmėtymas, negu lipinimas, nes izslipinims policiją gerą besanczią supykina,

ir įveda į tokią didelę apmaudą, kad jei galėtų, tai ant visos Lietuvos „patapą“ užleistų. Pradėjęs apie Grizskabudį, ir toliaus varysiu. Taigi szv. Mykolo atlydai Grizskabudyje, vadinas „didžiausiu atpusku“, dėlto kad nuo tų atlydų iki kitų praeina keletas mėnesių. Taigi tokių atlydų žydai labai laukia, kaip gervė giedrios dienos. Bet sziuosmet, ant nelaimės, žydams buvo szventa, per tai jiems ant pragaiszties daug buvo: keletą szimtų jiems nuo barsdos nutraukė ta jų szventė. Per tai žmonės, kurių tų keletas buvo su obuoliais, su pyragu, su bindikalu (limonadu), su deszroms — tie visi gana gerai pelnė. Be to dar viena lietuviszka krautuvė yra, toji teipgi gana gerai pelnė, nes žmonės, ko tik reikėjo, vis isz tos krautuvės pirko. Asz teipgi nuėjau nusipirkti papirošų; tik sztai akis augsztyn pakėlęs net nusidyvyjau, nes žemiaus rusiszko paraszo stovi lietuviszka: „Lesevičia“, kuris reiszkia krautuvės savininko pravardę. Įėjęs į krautuvę, radau dvi lietuvaives szvelnaus budo, žmoniszko apsiėjimo ir su dideliu apsukrumu pildanzias reikalautojų norus.

Iszėjęs isz krautuvės, pamaciau prie vieno bagamazninko (karabelninko) budeles prismeigtą su dviems spilkoms popierą; priėjau paskaityti ir teip nudziugau, kad net mano akys nuszvito: ta popiera buvo lietuviszka raszyta; ties ja stovėjo žmogelis, kurio buvo sakuotos akys, plaukai ir apredalai, isz ko galima sakyti, kad tai tikras girininkas ir girių vagis, nes, kaip patarlė sako: „jei nemoki girios vogt, negali but girininku“. Jis pamatė, kad asz gerai paskaitau, papraszė aizskiai balsu perskaityti. Kada asz tą viską perskaiciau, jis man padėkavojo, nes tikrai dasizinojo, kur parsiduos girios, kada

parsiduos, kokią dieną ir tt. Jam džiaugsmas, kad jis žino, kada ir kokios girios parsiduos, o man dideliai smagu ant dvasios, kad matau lietuviszką paraszą. Nors nedrąsiai ir palengvėle, bet neiszkenziau, tam lietuviszkumui prielankumą iszreiksztiti, isz ko mano girininkas net nusidyvyjo ir pasakė: „tai dabar jau kaip kur girdėt, ir lietuviszkas nėra paniekintas; asz pats nepaskaitau, bet isz laukininkų ką žmonės atvažiuoja, tai dideliai džiaugiasi, kad ant visų kelių girioje yra stulpai, o prie stulpų lentos, ant kurių rusiszka ir lietuviszka paraszyta spaudos litaroms, ant kur kuris kelias eina. Toki stulpai stovi ant visų grįžkelių“.

— „Tai bepigū“ — atsakiau, — „teip tai žmogų paklydusį gal vilkai suėsti“.

— Tiesą kalbi, bet isz teisybės, dabar Zyplinėse giriose atsirado vilkų, nes kelias kumeles papiovė, keletą szunų, ir avių, tai tav nejuokai“.

— „O dėlko juos neiszgaudo?“

— „Kaip dabar vasarą iszgaudys? žiemai atėjus padarys „oblavą“ ir nuszaus“.

Mudviem bekalbant, vienas jaunas vaikas, netoli stovėdams, pasiēmė nuo žemės popierą ir iszsiplikęs dideliai nusidžiaugė, kad pamatė lietuviszka ir vėl dailiai sulankstęs įsidėjo į kiesznių.

Pasikalbėjęs dar valaudą su girininku, atsisveikinau; jis nuėjo sav, o asz sav; praplyto žmonės keliais ant namų; pardavėjai — lietuviai pioigus skaitė, kiek per dieną surinko, žemsargiai su žandarais, brantus pasigriebė, bėgiojo pakraszciais, kaip kiaulės neseniai paleistos, nežinia ką vuostydam.

Lauruks.

Politiszkos ziniuos.

Amerika.

Nuo ilgo jau laiko nieko negirdėti apie tai, kad naujai isztatyta ant Pilipinų civiliszkoji valdzia ką-nors butų padarius; iszrodo, lyg tos valdzios tų visai nėra ir kad vėl visame sugrįžo kariszkasis davadas. Ir teisybė: pilipinieciai visur sukilę ir apie nuramdymą szalies nėra ką nė kalbeti. Pareina ziniuos apie daugelį susikirtimų tarp amerikonų ir pasikėlių. Amerikieciai giriasi ir meluoja, lygiai kaip Kitchener Pietinėje Afrikoje. Sztai nuo salos Samar pranesza, buk mažas amerikiečių pulkelis užpuolęs ties miestu Sojoton ant pilipiniečių ir vienu sykiu užgriebęs net tris insurgentų stovykles, 30 žmonių uzmuszęs ir atėmęs 40 szaudyklių. Kitą pergale buk amerikieciai laimėję ant salos Bohol. Tai vis yra, be abejonės, melas, bet jis vis gi liudyja mums apie tai, kad pilipinieciai nenuimę ir turi kiekvienoje vietoj savo pulkus, tarpais ir nemažus. Sztai ant pacios salos Luzon, teip sakant, po vyriausios valdzios akių, pulkavedis Caballos turi surinkęs provincijoje Laguna į 1000 pilipiniečių.

Pradėję barbariszką darbą amerikieciai negali apsisaugoti nuo piktadėjysečių. Kaip jau minėjome kitais kartais, jie apstatė salą Samar kariszkais laivais ir neįleidžia tų nė jokio maisto, varydamiesi ant to, kad gyventojai arba iszmirytų badu arba pasiduotų. Negana to: amerikieciai, pagavę vežant javus ant salos Samar, atima juos ir paglemžia sav; teip, jie neseniai užgriebė javų už \$100,000, o be to dar gyvais pinigais atėmė \$20,000.

Pietinė Aprika.

Anglai breda vis gilyn ir gilyn į piktadėjystę ir barbarizmą. Paskutiniaam laike jie isz gabeno į kas-zin-kur seną mo-

teriszkę, buvusio Oranijos prezidento Stejno paczją, drauge su vaikais ir kita gimine. Bet szitas atsitikimas pereina savo nežmoniszckumu viską, ką tik gali pramaunty arsziausias nedorėlis. Kada vieną kartą burai uzklupo ant anglų pulko, tai angliciečiai, vietoje gintis, kaip pridera kariauninkams, atvarė ir pastatė prieszais savę suimtasias burų moteris ir vaikus. Isz pradžių burai nebuvo jų užtėmyję ir paleido isz kanuolės szuvį, kurs uzmuszė vieną burę ir du vaiku. Kada burai pažino savo moteris ir vaikus, tai turėjo paliaut szaudę ir prasitraukė szalin. O anglai, kaip szeszkaiai ir galvažudziai, slapstėsi už moterų ir vaikų peczių ir velniszkaiai juokėsi.

Neseniai sugrįžo į Europą isz Pietinės Afrikos kunigaiksztienė Agnes Salm—Salm naszlė princu Salm—Salm; ji buvo kelis mėnesius mielaszirdystės seserim burų stovyklėse ir gerai prisiztiurėjo visai tai nežmoniszkaiai karei. Jau seniaus pana Hobhouse vieszai pagarsino apie baisybes, kurios dedasi tose stovyklėse, į kurias anglai suvarė burų moteris ir vaikus. Mes jau esame padavę tą apraszymą vienam isz paskutinių „V.“ numerių, straipsnyje „Burų moters — karzygės“. Anglų valdzia isz panos Hobhouse praneszimų tik szetoniszkaiai pasijuokė ir anaipol neketina palengvinti tų moterų ir vaikų padėjimą. Kunigaiksztienė Salm—Salm ne vien patvirtina p. Hobhouse praneszimus, bet nuo savęs sako, kad yra daug arszziaus, negu buvo raszyta. Kun. Salm—Salm iszsitarė, kad jeigu tapty žinomas angliszkas karės vedimo budas ir iszeity į aiksztę visi tie biauirus anglų darbai, tai be abejonės civilizuoatas svietas padaryty galą tam žudymui ir kankinimui ir visą Dideją Britaniją parklupdyty ant kelių už tokius baisyus nu-

sidėjimus.

Burų moters ir vaikai, suvartyti, kaip galvijų banda, į stovykles, jau iš viršaus apšaudyti ant smert. Anglai žudo juos su pilna sąmone ir atsidėjimu, sakydami, kad taip greičiausiai priversią burus pasiduoti. Jie laužo visas nevienžmoniškas, bet ir karės tiesas.

Pasiepėliai vėl pasakoja, buk lordas Kitchener išleides naują proklamaciją tokios įtalpos: „Nuo 1 Gruodžio bus skaitomi: visi burai kaipo karės suimtiniai, visos burų moters kaipo sugėdintos, visi vaikai kaipo paskersti, visi Kaplendo kariautojai kaipo iszkarti, visas Transvaalus ir Oranija kaipo sausiai iszpustyti ir anglai kaipo pagarbinti pergalėtojai“. Bet nelaukus 1 Gruodžio, galime jau dabar pasakyti, kad lordas Kitchener yra visų skaitomas už didžiausią žmogžudį, skerdiką ir nelabystės maiszą.

Kada tuotarpu taip eina dalykai Pietinėje Aprikoje, mieste Haag yra susirinkus sandaros konferencija, pramanyta Rusų caro, kuri turi taikyti priešingas puses ir nepavelyti drutamjam skriausti silpnuosius. Tai konferencijai buvo paduotas raginimas, kad ji įsiki-ztų į burų karę ir padėtų jai galą. Bet konferencija atsakė, kad tas dalykas prie jos pareigų nepriguli. Kas-gi tada yra jos pareiga? ir kam tos visos komedijos? Nupuolė žmonija giliai, ji žengia į bedugnę ir po teisybei užsipelno to, kad gamta savo rustybėje atsiųstų jai prapultį.

Dalis darbu.

Vincennes, Ind. Apie 300 unijonistų-angliakasių iš Washington, Princeton ir kitų vietų atėjo 19 lapkričio į kasyklę „Hill Coal Mine Co.“, kur dirba nennijonistai, ir uždarė tą kasyklę; be to jie pagadino visus prietaisus, už-

darė pliumpas ir išzvaikę visus darbininkus, pasakė: kad jeiszie vėl stos į darbą, tai jie sugrįszę antrąkart padaryti davadą.

Washington. Czialaiko rōdą audėjų organizacijų iszrinktiniai; jiems pritarė Federation of labor, davus audėjams savo czarterį. Turbut visos pavienės audėjų organizacijos sueis į vieną uniją po vardu „United Textile Workers of Amerika“.

Pittsburg, Pa. Prigulintieji prie unijos Amalgamated Association blėtos darbininkai pasiprieszino kompanijai, kad ji paskyrė mokeszių toblyezią išz viršaus ant trijų metų. Kompanija tiko ant vienerių metų.

Washington. Pagal valdzios suskaitymą, Suv. Valstijose dirba prie geležinkelių vienas milijonas darbininkų, o penki mil. triusia apie tokius darbus, kurie reikalingi geležinkeliams. Tai dalykas! 6 milijonų žmonių likimas ir gerovė priguli nuo kokio siurbėlių trusto, kur vieszpatauja nepasotiuta dielė Pierpont Morgan.

Louisville, Ky. Geležinkelio „Louisville & Nashville“ kompanija pakėlė išz savo noro algą visiems darbininkams (jų yra į tukstantį) ant deszimtos dalies, taip jog dienos pelnas isznesza dabar \$1.75.

Boston, Pa. Cziala ketina įtaisyti peczius degini mui kokso.

Ardens, W. Va. Viena kompanija supirko 17,000 akurų žemės ir įtaisys angliakasykles.

Sunmitsville, Ind. Cziala rengiamos naujos koooperatyviszkos dirbtuvės, kur bus darbo 400 darbininkų nuo gegužio mėnesio.

New Kensington, Pa. Kas yra apsipazinęs su darbais stiklo dirbtuvėse, gali gauti vietą Chamberso stiklo dirbtuvėse Arnolde; vietų yra 200.

Joliet, Ill. Unijos darbininkai laimėjo straiką Bates maszių dirbtuvėse: ant ateinanczio laiko kompanija priiminės tik unijonistus, sutrumpis darbo laiką iki 10 valandų, visus nesutikimus perkratys santaikos sudas. Visi skebsai praszalinti nuo darbo.

Butler, Pa. Cziala pradeda statyti dvi popierų dirbtuves.

Pittsburg, Pa. Dirbtuvės Atlantic Tube Co. perėjo į kitas rankas ir greit pradės eiti.

McKees Rocks, Pa. Pressed Steel Car Co. padidina savo dirbtuves, kuriose paskui atsiras daugias vietų darbininkams.

Connesville, Pa. Cziala, pietinėje miesto dalyje, pradės statyti naujas plieno dirbtuves, kur bus darbo 1200 darbininkų.

Irwin, Pa. Plieno liejinyzciose „Ellanor Co.“ prasidės darbai gruodyje szijų metų.

Tampa, Fla. Garsingas straikas czionykszcziuose tabako darbavietėse užsibaigė. Unija „La Resistencia“, atlik visuotiną susirinkimą, ant kurio buvo į 1000 darbininkų, apszaukė, kad straikuotojai neturi jau pajiegtų straikuoti ir kad ilgesnis straikas nueitų ant niekų. Apie užbaigimą straiiko praneszta ir dirbtuvių savininkams.

Sugar Notch, Pa. Straikas Maffet kasyklėje turbut užsibaigs po dviejų—trijų dienų. Kompanija jieszko suti kimo su darbininkais ir gincaizai bus užbaigti.

Isz Amerikos.

Mirties bauda.

Svietas žingsnis už žingsnio civilizuojasi; jau keliose vieszpatystėse visai panaikinta mirties bauda net už sunkiausius praszengimus, kaip tėvazudystė. Suv. Valstijos eina tame

dalyke į atbulą pusę: valstijos Colorado ir Iowa, kur tos bausmės nebuvo, įvedė dabar ją isz naujo. Sziađien nėra nubaudimo myriumi tik szitose valstijose: Wisconsin, Maine, Michigan ir Rodhe Island. Gėda 20-tam szimtmecziui, kad jis užlaikė barbariszką įstatymą, kurs nepritinka nė turkų sultonui.

Laukiniai arkliainyksta.

Pirmiaus, tėse valstijose, kur daug tyrų ir pievų, budavo daug laukinių arklių, kurie tukstanziais pulkų ganydavosi po niszmatuotus tyrų plotus; juos žmonės gaudydavo ir prijunkindavo. Sziađien laukiniai arkliai nyksta, nes visoki „biznieriai“, valkatos ir farmeriai juos iszgaudo. Sztai Arizonos valstijoje yra likę tik 100 laukinių arklių ir jei valdzia neuzdraus gaudyti jų, tai ir tie bematant isznyks.

Pelnas

isz anarehizmo.

Daktaras McBurney, viens isz tų, ką gydė prezidentą McKinley, po Czolgoszo szuvių, pareikalavo, kad jam užmokėtų už jo darbą \$25,000. Ir taip jau valstijų izdas prizmokėjo visokių kasztų, isz priezasties nužudymo McKinley'o, apie 300 tukstanzčių dolerių.

Kiniezių skaitlius.

Kiniezių Suv. Valstijose buvo 1890 m. 107,475, o dabar esą jau tik 89,800 ypatų.

Balsuotojai.

Suv. Valstijose 21,329,219 vyrų turi balsavimo tiesą; isz to skaitliaus 2,329,295 nemoka nė rasyti nė skaityti.

Rooseveltas demokratu.

Prezidentas Roosevelt visame nori pasirodyti dideliu demokratu. Sztai jis leidžia savo 6 metų sunų Archibaldą neį kokią aristokratiszką, bet į paprastą vieszą mokslinyzią (public school). Ant to paties suo-

lo, kur sėdi prezidentukas, sėdi toki vaikai: V. Szulca, duonkepčio sunus; E. Mac Nelly, karčiarninko duktė; J. Tyler, važnyčios sunus; E. Ling, cukiernyko duktė; A. Cohn, kromininko sunus; F. Morri-son, graboriaus sunus.

Keistos sutuoktuvės.

Bremen, Ind., nekoksai Wilhelm Randers su Florijana Randers prasžė sudo, kad pavelytų jiemdvim apsivesti; pasirodė, kad nuotaka yra buvus jaunikio pamotė, bet numirus vyrui, įsimylėjo į sunų ir nori už jo isztekėti. Sudas nerado tam kluczių, ir davė pavelyjimą susituokti pamotei su posuniu.

Sanatorija.

Denver, Col., pastatė naują sanatoriją sergantiems džiovalige; tuotarpu tē yra vietos tik 20 ligonių; tie, ką tē gydosi, turi buti per visą laiką tyram ore lauke.

Velyt žalczius negu vyrą.

Paterson, N. J., tam anarchistų lisdė, sudas turėjo gana juokingą bylą. Nekoksai St. Hedler skundžiasi, kad jo pati daugiaus myli žalczius, negu jį. Priveisus daugybę žalczių, jį su jais nuolat žimta ir guldo juos drauge į lovą; syki žaltys net įkando jam koją. Vienog, pati tvirtina, kad ji neiszižadės savo žalczių, nes jie duoda jai pelną; o jei neki-teip, tai velyt tegul sudas perskiria ją su vyru, o ne su žalcziais. Sudas atidėjo bylą ant kito sykio.

Kunigaikszczziutė į daktarus.

Į Chicago, Ill. atvyko kunigaikszczziutė Sofija Bemba Duleep Sing, duktė Lahore's valdono, o anukė buvusio Indijos (Azijoj) valdymiero, Rujetto Singo. Ji ketina mokintis daktarystės; yra tai mergina mažo ugio ir laibutė, bet labai daili ir sparti.

Naujas trustas.

Geležinkelių kompanijos „Great Northern“ ir „Northern Pacific“, drauge su mažesniais geležinkeliais, sueina į vieną trustą, kuris valdys turimą iszneszantį 1,545 milijonų dol. Vyriausiais trustininkais yra Hill ir ta piktoji dvasė Pierpont Morgan. Isz naujo trusto kija didis pavojus visam krasztui, nes tada turtincziai darys, ką norės, ir su pervežimo mokescziais ir su angliakasyklėmis. Jog tai yra pavojnigas dalykas, parodo ir ta aplinkybė, kad Minnesotos gubernatorius Van Sant pradėjo smarkią kovą prieš suvienijimą geležinkelių. Tacziaus vargiai jis ką įstengs padaryti. Reiktų, kad Washingtonę vyriausioji valdžia paimtų reikalą į savo rankas. Abelnai nebus czia gero, iki valstija nepaims į savo rankas ir geležinkelius, ir pacztą, ir kasykles, ir dirbtuves. Tas turi įvykti anksčiau, ar vėliaus, bet iki įvyks, darbininkai daug turės nukentėti, nes visoki turtinczių pramanymai gula ant vienų darbininkų sprando.

Trustų vaisiai.

Nuo kol stiklų dirbtuvės suėjo į trustą, už langų stiklą reikia mokėti dabar dvigubai; ant svetimo-gi stiklo uždėtas augsztas maitas, per ką neapsimoka vežti stiklą isz kitur. Tai mat: isz vienos pusės trustas, isz kitos pusės — maitas, o tu, žmogau—vargdieni, kentek.

Darbininkai susiprato.

Gerai susibendravusiems darbininkams visada gali paseskti gauti virszų. Sztai, dviejuose dideliuose miestuose per paskutinius rinkimus darbininkų partijos pastatė į majorus savo kandidatus: San Francisco, Cal., E. E. Schmitz'ą, sliesorių, ir Bridgeport, Conn., D. Mulvihill, peckkurį Teip galėtų buti ir visur, kur gyvena darbininkai.

Kiek kasztavo nu- žudymas žmogaus.

Idant apsudyti ir nužudyti L. Czolgoszą, valdžia turėjo įsikasztuoti ant \$1799,50; isz tų reikėjo užmokėti \$500 lojeriams už apgynimą, \$1000 daktarams, kurie tyrinėjo jo protą, \$144 sargams ir t.t.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Union City, Conn. Darbai pas mus eina neblogai, užmokescziai toki, kaip ir kitur. Be darbo žmonių nėra, negut tik toki, kurie patys nenori eit į darbą. Isz pramonės užvedimų yra czia viena liejiny-czia ir viena knypkių darba-vietė. Tarp lietuvių nėra kitokių „biznierių“, kaip tik du saliuoninkai ir dvi mėsinyczios su visokiais valgomais daigtais.

Lietuvių czia yra dailus bu-relis, bet nieku ypatingu jie nepasirodo vieszuose darbuose. Kitų miestų jaunuomenė esti visokiuose gražiuose užmamuose pirmutinė, bet musisz-kė dar neyra iszkilus iki rimtesnio supratimo. Vieszų susirinkimų neįjeszko, o pažįsta tik tokius „balius“, kaip krikstzynos, sutuoktuvės; bet nė ant tų jaunimas nemoka prigulincziai pasielgti; sztai man teko prisiziurėti neseniai ant sutuoktūvių: vaikinai, prasi-dėjus mesliavai, ėmė pagal paprotį daužyti torielkas ir teip smarkiai tranke, jog susikruvino ir susizeidė sav pirsztus ir paskui apsiraiszioje vaiksyczioje. Tokis pasielgimas pritikty, rasi, tik kokiems laukiniams indijonams ar malajams.

Pas mus nėra nė bažnyczios, nė tų, ką piudo žmones, tai rodos tautiszki reikalai galėtų kilti aug-zecziaus; o yra visai atbulai: Susivienijimo kuopa buvo pratarpus, o dabar puola jau žemyn.

J. O. Vargdienis.

Philadelphia, Pa. Darbai czia eina pusėtinai; dirbtuvėse ir drapanų siuvimo darba-vietėse darbo ik valiai, kitos vers-tė užverstos darbu.

Turėjome liudną atsitikimą: 16 szio mėnesio giltinė iszrovė gerą tautietį Antaną Macziulį. Velionis paejo isz Kauno gub., Raseinių pav., Szimkaiczių valsecziaus; turėjo 41 metus amžiaus. Liko naszlė su 4 vaikais. Budamas gyvas, velionis prigulėjo į tris draugys-tes: szv. Antano, Algirdo Uzaru ir D. L. K. Vytauto. Kunas palaidotas 19 Lapkriczio, ant szv. Kryžiaus kapinių, Philadelphiaj.

Laidotuvės buvo gražios ir iszkilmingos su muzika, daly-vaujant visoms trims draugys-tėms. Draugai buvo susirinkę saleje ant Caledonian Rine gatvės ir isz tų visi isztraukė į velionies namus ant penktos Race gatvės; nuo tų traukė marszuodami penkta gatve į szv. Stanislovo bažnyczią, ant Fetzwat str. Turiu czia priminti, kodėl ne į lietuviszką bažnyczią: velionis buvo prieszingos kun. Kaulakiui ir Kaminskui pusės, dėlto k. Kam. nenorėjo jo laidoti; o antra, pats draugyszcių Komitetas nenori priimti nuo kun. Kam. nėjokių patarnavimų. Todėl komitetas kreipėsi prie svetimų kunigų, kurie ir atliko visus reikalus kuogražiausiai: iszklausė iszpažinties ir aprupino viską, pagal katalikų tikėjimą; be to davė daleidimą lydėti numirėlį į kokią tinkama bažnyczią. Nulydėjus atlaikė ekzekviją, gedulingas miszias ir viskas teip gražiai buvo atlikta, jog geriaus nė geisti negalima. Szv. Stanislovo bažnyczia buvo kimszte prikimszta tų „bedievių“: vienų sąnarių isz trijų draugyszcių buvo svirsz 500, o paszalinių ypatų apie 200. Lydint ant kapinių, draugai ėjo gatvės viduriu su muzika, kuri žaidė gedulingus marszus, o

nepri gulintieji ejo szalitaikiais. Einant gatvėmis, anglai, girdeję apie 3 Lapkriczio skerdyne, klausinėjo, kodėl szermens ne lietuviszkoj bažnyčioje? Atsakyta: tai prieszingoji kunigui partija. — Ar tai visi czia? — Ne, czia tik dvi draugystės, o yra dar septynios. Tie svetimtaucziai tik pcezius patraukė, iszgirdeję ir pamatę, kokia tarp lietuvių vienybė.

Reikia žinoti, kad angliszki laikraszcziiai patalpino žinias apie skerdyne pagal kn. Kaminsko žodžius, nes reporte riai jei lankėsi ant vietos, tai lankėsi ir rinko žinias tik nuo kunigų. Todėl svetimtaucziams galėjo iszrodyti, kad bažnyčioje pakėlė musztynes tik koki pesztukai. Dabar, pamatę tas iszkilmingas laido tuves ir dasizinoję, kad yra, apart tų, dar septynios prieszingos draugystės, — anglai su didžiu nusistebėjimu klausia: kas-gi ne prieszingas kunigui?

Einant pro italų bažnyčių, iszkiszo galvas kn. Kaminskas ir Kaulakis ir žiūrėjo per langą isz sklepo, bet nedrįso pasirodyti, kaipo maisztininkai ir skerdikai; isz didelės sarmatos, jie neturėjo nė kur akių padėti.

Turiu, mat, pasakyti, kad tuodu juodadvasiai susimetė su savo paszlemėkais pas italus į sklepa, kaip kokios svieto atmetos. Man ir kitiems teko užtėmyti, kad nedėlioje ant dievmaldystės tų susirinkotų nelabystės tarnų į 80 ypatų; o kun. Kaminskas pagarsino angliszkuose laikraszcziuose, kad buta sklepe 800 žmonių: jug lengva prie „80“ pridėti vieną „0“ ir turėsi vietoje 80 net 800. Asz nepadyvyju, kad žmogui, užsigerusiam savo brolių kraujo, apsvaigo galvoje, bet stebiuosi, kad toks apjakėlis (tuotarpu sudunks laikyti jį normaliszku žmogum) kėsinašis pergalėti visus Phila-

delphijos lietuvius ir prisiurbti dar sykį jų kraujo. To nebus, o nekaltai pralietas kraujas szaukia į dangų atmonyjimo.

Dabar jau aiszku, kad Philadelphia lietuviai iki smert nepasiduos kn. Kaminskui, nė nepavelys kazokams jodyti ant savo sprando.

Už teip gražias a. a. Macziulio szermenis reikia dėkavoti philadelphiečių vadovams, ypacz vice-prezidentui dr. szv. Antano, p. J. Sungailai, kuris viską surengė. *K. Unika.*
Sokr. dr. szv. Antano.

Worcester, Mass. Ramu ir linksma tėmytis, kaip kitų miestų lietuviai apskuriai ruosziiasi, idant nors kiek gero padaryti savo tėvynei, savo tautai ir savo paczių apsiszvietimui; jie atlieka tą prakilnų darbą, ar tai dalindami tarp savo brolių rasztus, ar tai platiudami mokslą, laikydami susirinkimus su prakalbomis, arba tverdami organizacijas, kaip va: T.M.D. ir Sus. L.L.

Taigi su gailescziu turiu praneszti guodotiniems bendrataucziams, kad mažai ką gero nuveikia Worcester'io lietuviai. Mes vis dar miegame ramiai, giliam letargiszkam sapne, lyg kad jausdami beesą kuonogeriausiose gyvenimo sąlygose; rods, mes esame iszskirtę į daugelį partijų, kurios viena priesz kitą kovoja ir tarp savęs neužsikenczia. Tokiu budu, mes užsitrankiame paniekinimą ir neapykantą nuo svetimtauczių, budami atstumti nuo civilizacijos, acziu mūsų prieszams ir iszgamoms; tuopat mes esame nuskriausti ir politiszkose, kaip lygiai moraliszkose savo tiesose. Vjenog, mūsų pasitaisyimui ir priesikėlimui kelias neužkirstas: budami czia liuosybės szalyje, tik nandokimės isz to; kiek viena tauta, kiekvienas gaivalas darė ir daro klaidas, bet visi sziądien keliasi isz letar-

giszko miego ir pradeda tikrai gyventi; tai ir mes sekime nors paskui kitus, neužsikimsz kime ausų nuo mūsų brolių, kurie szaukia mus pagalbon ir velyja mums gerovės isz szirdies; stokime su jais drauge į kovą ir kariaukime drauge už mūsų tiesas ir liuosybę, kiek mūsų spēkos nesza; dirbkime visi keno krutinėje dar sravena tyras lietuviszkas kraujas.

Tę, tėvynėje, mūsų prieszai persekioja mus ir nedaleidžia mums kaip žiedui pražysti, pasiekti mūsų gerovės ir laimės; tę, kur mes turime laukti mūsų ateities, kur auga mūsų jaunuomenė, tę, kur pati mūsų tiesos szirdis ir viltis, — tę neturime nė tuo vardu vadintis, po kuriuo esame užgimę. Apverktinas padėjimas!

Negana to apverktino padėjimo tėvynėje. Atkreipkime savo akis czion, kur mes randamės szitoje liuosybės szalyje, kur galėtumėme vadintis savu vardu, buti lietuviais; czia mes galime pagerinti savo buvį, tverdami kooperatyviszkas krautuves ir naudingas apszvietimo draugystes; gali me parengti gerą buvį ateinančiai savo gentkarčiai ir pastatyti tuos jaunus mūsų žiedus ant augszcziausio civilizacijos laipto. Bet su gailescziu reikia isztarti, kad ir czia, kur mes galėtume atsiekti visus savo norus pakėlime tautos, elgiamės prieszingai, skėsdami girtuoklystėje ir isztvirkime, o nepasiklausiamo, kas bus isz ateinančios mūsų gentkatrės.

Kas yra skaitęs S. Daukanto Lietuvos Istoriją, tas aiszkia patėmys, kad mūsų pratėviai žiloje gadynėje stovėjo daug augsztesniam supratime, negu mes sziądien esame. Mūsų pratėviai turėdavo priezodį: „liuosybėje gyvent, arba kovoje mirt!“ O mes sziądien turime: „varguose ir tamsybėje mirt, kad tik liuosybės nematy“.

Teisybė, negalima sakyti,

kad visi mūsų broliai czia yra nupuolę doriszškai ir protiszškai; randasi tarpe mūsų, 2000 skaitliuje, keletas ir gerų tautiečių, kurie nori mūsų nupuolimui užbėgti. Bet ar jie yra iszklausomi? — Ne, prieszingai: jie yra niekinami, pravardžiuojami, iszjuokiami ir drabstomi purvais, ir keno tų paczių brolių, kuriems reikėtų prisidėti ir darbuotis isz draugės; bet-gi jie dar tydziomis pakursto tamsenius savo brolius niekinti vyrus, kurie kovoja priesz tamsybę apszvietimui, vien tik dėlto, kad jie galėtų ilgiaus mus laikyti didžiausioj tamsybėj ir isztvirkime, o paskuj turėtų progą garsinti, kaip tai knygoje „History of the Catholic Church in the Diocese of Springfield“, kad Worcester'io lietuviai priklauso prie tų žmonių, kurie yra samdomi į žemiausio miesto paszaukimus ir darbus; visi esą tamsus ir su mažu supratimu apie ką kitą, apart sunkaus dieninio savo uzdarbio. Mat, tuliems reikia, kad biauriai apskelbė mus svetimtauczių akyse, galėtų per prievartą neužkiszamus savo kiszenius krauti.

Gal man kitas užmes, kad asz kalbu netiesą, kad Worcester'io lietuviai darbuojasi isz visų pajiegy, tveria draugystes, deda pinigus, stato bažnycias ir teip stropiai kruta, kaip skrusdės. Tą asz pripažįstu, kad tiesa; lietuviai darbuojasi, deda pinigus, bet ant ko jie juos apverczia — tai liudna ir kitiems pasakyti. Sztai 1894 m. sutvėrė parapiją po vardu Szv. Kazimiero ir pastatė bažnyčią, apraszdydami vyskupui. Dar užtrauktų skolų nebuvo iszmokėję, kaip klebonas pradėjo ragiuti, kad dėtų pinigų isz naujo ant padidinimo, taigi palankios avelės vėl prineszė dolerių savo isztikimam piemeniui. Bet godus mūsų piemenėlis, kuris ne avelių gerovės trokszta,

tik auksinio dievo, vietoje padidinti bažnyčią, tik perkėle iš vienos vietos į kitą ir augščiaus pakėlęs, sklepa pabudavojo. Vienog, matydams, kad paklusnios avelės iš to neužganėdintos ir norėdamas užgana joms padaryti, senąjį lotą ir bažnyčią, apmokėtą kruvinais žmonelių grasiais, sav pasilaiko dėl pelno, o avelėms nupirko naują lotą, kur statys kitą — didelę, su smagiais įtaisymais bažnytelę. Mat, mūsų klebqnas, pribuvęs iš Lietuvos, rado žmonelius paklusnus ik valių—valiai, taigi matydams, kad yra proga kirpt, kerpa su vertu geresnio pritaikymo stropumu; kas nenori duoti kirptis, tą į cypę pasodina, kad pasimokintų palingnumo irguodonės savo piemeniui. Pats nepažinęs koks yra vargingas darbininko gyvenimas ir kaip sunkus tas darbas, kurį reikia padėti, kad įgyti vieną dolerį, — kunigas suardė parapijos komitetą, nepavylya laikyti parapijinių mitingų, sakydams, kad jam jokių mitingų nereikia, nes ne kojos galvą valdo, bet galva kojas.

Iš tikro, kiekviens sveiko proto žmogus turi pajusti szirdgelą žiurėdamas į czionykszczių tautiecių padėjimą. Kad iš viso darbo, iš tų visų pinigų, teip sunkiai uždirbtų, liekasi mums patiems visai maža dalis, viskas gi patenka į žydelių rankas arba tų, kurių mūsų tėvai, ne pratėviai negirdėjo ir nežinojo; anie tai viską praryja, kaip koki skiečiai, o darbininkui, kuris teip sunkiai prakaituoja, kuris pslėtais savo delnais duoda dykaduoniams dangų ant žemės, kuris nesykj nuo savo burnos gardesnį ir skanesnį duonos kąsnį nutraukia, — niekas netenka, kaip tik paniekinimas, išskeikimas iš ambono ir prilyginimas prie niekiausių su-tvėrimų.

Taigi, guodotini tautiečiai!

kelkimės iš miego, o statykime klausymą kiekvienas prieš savę: kada mes praszalysime nuo savęs skriaudas, ir atjieszkosime savo tiesas? Mes kenčiame, kenčia mūsų paczios ir vaikai. Menkas gyvulėis su žemesniu instinktu naudojasi iš gamtos dovanų, ir gerybių, o mes? kas iš mus? Ar mes esame vyrais ir moterimis? Ar mes galime duoti savimi jaunaui mūsų gentkartei tokį paveikslą, kuris užgautų juose žmoniszkumo stygą, kuris sudilgintų bedilgsnį, pakeltų nupuolusį ir sužadintų į tikresnį vyriszkumą ir moteriszkumą? Mes matome aplink savę pasitycziuojanczią savymeilę, puikybę ir nusizėminimą, gausą ir susnį; tinginiai gerai pavalgydinti, gerai apredyti, vengia teisingo darbo, vientik alindami mažai protaujanczius darbininkus, kuomet teisingas darbininkas lankavojasi, raizosi pusbadis, pusuogis, mirdams pirma savo laiko, su neiszblaivytomis smegenimis, neisztobulintu prigimimu, kėsdams neteisības, kryziavojamas kasdien už tai, kad jis iszsižada vartoti galybę, kurią jis turi. Szios dienos linksmybė ir grožė ne mums skirtos; civilizacijos žygyje mes neesame priskaityti. Svieto žengime į pryszakį mes neturime dalyvumo, negut kaipo gyvuliai, ką tempia visų nasztas. Kada mes tą viską suprasime, kada pradėsime jieszkoti žmogiszkų tiesų, žmogiszkos liuosybės? Ne, nepirmiaus, guodotini tautiečiai, negu pradėsime pažinti apsiszvietimą ir jojo vaisius. Jeigu vienas paklaustų, ką yra mokslas nuveikęs dėl žmonijos labo, sako garsus Macaulay, atsakymas sztai koks: „Jis pailgino gyvastį; jis sumažino skaudulius; jis davė užvardinimus ir susekė priezastis ligų; jis padidino žemės trąszą, jis davė naujus apsisaugojimus ant placzių jurų; jis suruoszė naujus ginklus

kareiviui; jis apdengė dideles upes ir protakas szriubuotais tiltais, suvis nežinomais mūsų pratėviams; jis pravedė smarkų perkuną be mažiausio pavojaus iš debesių augsztybės į žemę; jis apszvietė naktį dienine szviesa; jis pagelbėjo žmogui nusileisti į marių gilybę, plaukti oru, pasiektil aimingai pavojingas uolas žemėje, vazinėti karuose, kurie patys sukasi be arklų pajiegos, ir perplaukti didžmarius laivuose, kurie nusiiria 10 mazgų per valandą prieš vėją. Szitai yra tik dalis mokslo vaisių ir tik pirmų jo vaisių”.

Žiurėkime, guodotini tautiečiai, kokią naudą apszvietimas atnesza. Taigi ir mes ne siszalinkime nuo jo, bet stverkime, o tik tada ateisime į supratimą ir tik tada pataikysime kovoti už savo ir žmonių tiesas. *S. Gilius.*

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Brooklyn, N. Y., 14 kuopa.

Donatas Dumsza
Kazys Baleziumas
Antanas Venskevyčia
Ona Striuogienė.
Toluca, Ill., 19 kuopa.
Antanas Burbulis
Jonas Kazlauckas
Kazys Zegl's
Vladas Ulendra.

Philadelphia, Pa. 10 kuopa.

Juozas Butkevyčius.
Scranton, Pa., 30 kuopa.
Augustas Spudis
Sabina Judickienė.
Gilberton, Pa., 39 kuopa.
Damicelė Morkunienė
Juozas Rasimas.

T. Astramskas

S. L. A. sekretorius.

Stovis kasos Susiv. L. A.

Į m o k e j o :

Kuopa	
10 Philadelphia, Pa.	\$13,50
13 Minersville, Pa.	7,00
20 Union City, Conn.	50
30 Scranton, Pa.	2,00
39 Gilberton, Pa.	14,00
	Buvo \$987,05

Viso \$1024,05

Kasier. *T. Pauksztis.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Kuopa Lawrence, Mass. naujai prisiraszė ir užsimokėjo:

1285 J. Paszakarnis	-30
1286 P. Resgevyčia	-30
1287 J. Toleczka	-30
1288 J. Zekevyčia	-60

Užm. seni:

P. Aurila	-60
P. Baliukas	-60
P. Cziras	-60
G. Vestfelda	-60
M. Kaupiniūtė	-60
K. Indrelevyčiūtė	-60

Kuopa Glen Lyon, Pa. nauji:

1289 K. Pamalaitis	-60
1299 V. Adomavyčia	-15
1291 M. Sliuzelis	-60

Seni:

J. Smelstorius	-60
J. Anskis	-60
Kuopa Boston, Mass. naujas:	
1292 T. Jakavonis	-60

Seni:

M. Mockapetris	-60
K. Lapinskas	-60
Kuopa Pittston, Pa. nauji:	

1293 M. Toluba	-60
1294 J. Kunautskas	-60

1295 J. Matulaitis	-60
1296 F. Lisajus	-60

1297 S. Szlekis	-60
1298 A. Bendinskas	-60

1299 J. Szerksznys	-60
1300 B. Skalandžiunas	-60

1381 J. Kurpavyčius	-30
---------------------	-----

Seni:

J. Kazakevyčia	-60
V. Pukas	-60

J. Damijonaitis	-60
T. Pauksztys	-60

J. Szilingis	-60
J. Grabliunas	-60

Kuopa Chicago, Ill. nauji:	
1302 J. Stuts	-60

1303 M. Laukienė	-60
1304 A. Žemaitis	-60

Seni:

M. J. Damijonaitis	-60
A. Jokubka	-60

V. Miszeika	-60
J. Grete	-60

Kuopa Scranton, Pa. seni:	
A. Bokunas	-60

P. Živatkauskas	-60
J. Dijokas	-60

J. Raslavyczia -60
 J. Judickas -60
 Naujas:
 1805 V. Stulpinas -60
 Sziuo meldziū kuopų T. M. D., kaip tai: Pittsburgo ir kitų, kurios dar ne yra gavusios naujai išleistų knygelių „Baudžiava Liet.“ ir „Geologija“, kad paduotų savo naujus antraszus, ant kurių galima būtų pasiūsti knygeles.
 Teip-gi praneszu malonioms kuopoms ir draugams, kad asz esu permains savo antraszą, mano antraszas dabar yra toks:
 A. Ilgunas,
 449 3-rd Ave.
 Homestead, Pa.

Atviras laiszkas in visuomene.

Asz esu lietuvis -- kaimietis isz Kalvarijos pavieto, Suvalkų gubernijos. Pabaigęs gamtos mokslus Peterburgo universitete, asz norėjau pereiti dar ir daktarystės mokslą. Tuotarpu buvau apsigyvenęs pas savo brolių Petropilėje. Tada tai, Lapkriczio mėn. 1895 m., vieną vidurnaktį, policija įsiveržė į mūsų gyvenimą ir padarė kratą pas abudu, įieszkodama lietuviszkų rasztų ir kalvindama manę, kaip ir brolių, prasizengime prieš „vieszpataystės įstatus“. Tuosyk pasibaigė tik ant to, kad pavalkiojė manę po kanceliarijas ir liepę neiszvaziuoti niekur isz Petropilės, paleido. Mat, nieko nerado tokio, už ką būtų galėję apkaltinti. Bet neilgai trukus, policija užpuolė antrą kartą ir iszkraczius pristatė manę žandarų valdziai. Po ilgų tyrinėjimų, ar asz turiu susinesizimus su dr. Vaineikiu ir kitais, kurie yra „prieszingi valdziai“ (dr. Vaineikis jau dveji metai, kaip sėdi kalėjime), manę pasodino į kalėjimą ir laikė tų du mėnesiu. Ir pirmiaus buvęs nedrutos sveikatos, asz po tų visų karaczių pasijutau visai nesveikas ir todėl iszvaziavau į Lietuvą, kur

kviėtė manę pas vaistininką Giedraitį į Vaszkus mokinti vaikų. Nespėjau tų apsibuti, kaip policija ant manęs vėl užklupo, liepdama prasiszalinėti isz Vaszkų ir pristatyti nuo Petropilės policijos daleidimą czia gyventi. Turėjau grįžti į Petropilę, kur dasizinojau, jog tyrinėjimas kas link manęs jau užbaigtas. Man pasisekė Petropilėje iszsrupinti vietą kontrolieriaus prie akczyžės Ekaterinoslavo gubernijoje ir 11 Liepos 1896 m. asz nuvaziavau į miestą Pavlogradą, kur buvau paskirtas. Kilnojo manę isz vietos į vietą, iki ant galo Gruodyje 1896 m. neatėjo isz Petropilės rasztai, kad asz esu pavestas policijos prieziurai ant dvejų metų ir man uždrausta gyventi Maskvoj ir Petropilėje, Lietuvoj, Lenkijoje, Latvijoje, Mazarusijoje ir visuose miestuose, kur yra universitetai. Atstatė manę ir nuo tarnystės. Įieszkojau privatiszko darbo, kaipo chemikas, bet niekur neatitkau. Į tą tarpą visai apsigirau ir iszgulėjau pustreczio mėnesio ligonbutyje. Sziek tiek pasveikęs, nuvykau vėl į Petropilę, bet isz tų policija manę varė, davus tik 20 valandų laiko. Turėjau iszvaziuoti; vėl įieszkojau vietos Ekaterinoslavo gub. ir Užkaukazyj, bet kaipo „nužiurėtą“ ypatą, nieks nenorėjo priimti. Grįžau atgal į Petropilę, bet ir tų, iszvargęs galą vasaros, rudenį ir žiemą, nieko nelaimėjau ir 11 Gegužio 1900 m. ant amžių pamecziau tą miestą. Gyvenau paskutinį laiką Lietuvoj, pas savo gimines, o matydamas, kad Rusijoje, kaipo „prasiškaltusiam“ prieš valdzia, man nėra gyvenimo, atsidejau pasiekti liuosą Amerikos žemę.

Ilgos kanczius per valdzios persekiojimą (nuo 1895 iki galo 1900 m.), amžina rupestis, sunki per mares kelionė -- vis tai suėdė mano sveikatą ir dabar, atvykęs į Ameriką, ne

vien negaliu dirbti, bet turiu dar tulą laiką gydytis. Tuotarpu savo iszteklius, nę paszelpos isz niekur neturiu. Esu labai sunkiam padėjime. Kad norėcziau užsiimti kokių rankų darbu, tai negaliu delto, jog man truksta trijų kairėsės rankos pirsztų.

Asz esu daug girdėjęs ir skaitęs apie Amerikos lietuvių prakilnumą, apie jautrų jų palinkimą szelpti tautos darbininkus ir kankintinius. Tas persitikrinimas suteikia man drąsą kreiptis į lietuviszką visuomenę su paszelpos lukescziu.

Isz savo pusės asz padėsiu visas spēkas, idant patarnauti draugijai kuo galiu, o per vis rasztais. Dabar, kiek įstengdamas, asz iszguldau labai naudingą gimdytojams knygą „Auklėjimas vaikų szejmynoje ir jo svarba“, pagal garsingą profesorių Leshaftą. Pasveikęs, asz tą darbą greit atliksiu ir tikiuosi nemažai nuveikti darbo lietuviszkai literaturai. Esu dar jaunas, vos perėjęs 30 amžiaus metus, ir ateitis prieš manę dar ilga, jei iszbrisiu isz dabartinės ligos ir suspaudimo.

Visą savę pavedu maloninagai visuomenės globai, pasitikėdamas, jog pataikysiu su laiku atpildyti jos geradėjystę. Meldziū kitus laikraszczius atkartoti szitą atsiliepiamą.

A. Gavienas.

Pavesdama p. A. Gavieno atsiliepiamą maloniai visuomenės atydai, Redalcija praneša, kad aukas galima siūsti į „Vienybės“ Redalciją, ant J. J. Paukszcziio vardo.

Appaleti trustai.

Kiekvienas Amerikos darbininkas gerai yra atjautęs ant savo sprando, kas tai yra trustai (trustee). Jei turtincziui sunku kovoti su darbininku, arba jei jis nori pakelti mokesčių už savo iszdirbinius, o nu-

muszti darbininkui pelną, -- jis susitaria su kitais tokiais pat fabrikantais ar pramonininkais ir įstato tokias darbo sąlygas, kokios eina jam į naudą, o darbininkui į skriaudą.

Pagal szios szalies įstatymus, trustai yra uždrausti, bet kę negali turtincziai? Kas jiems draus, jeigu miręs prezidentas McKinley buvo kudikiu jų rankose, o vyriausias valstijų prokuratorius (attorney general) Fox, kada jam prikiszo daleidimą trustų, nudavęs pakuotį, pasakė: „koki trustai? asz neesu girdėjęs apie jokius trustus!“ O jis užsimirszo, kad pats bernavo pas Morganą ir tarnavo trustui.

Kovoti su trustais -- turi būti augszcziusia užduotis valstijai ir kiekvienam valstieciui. Jie ne menkiaus kenkia vieszpataystės išdui, kaip ir pavieniems darbininkams.

Iksziol valdzios, paczius budamos po turtinczių įtekme, niekur nebاندė stoti į karę su tuo nesveiku apsiireiszkimu ekonomiszkam tautų gyvenime. Todėl ypacz turime nusiškebėti, jog pirmutinę apszaukė karę trustams mažai iszsilavinusi ir neseniai dar įgijusi liuosybę ir savistovumą szalis -- Meksika (Vidurinėje Amerikoje).

Meksikoje priviso nemažiaus trustų, kaip Suv. Valstijose. Vienas isz tų trustų supirko visą sziųmetę kornų (kukuruzų) derlę. O tas vaisius, gamtos dovanotas sziltoms szalims, yra vienatiniu Meksikos gyventojų maistu. Delto, paglemžus visą szių metų piutę į trustų nagus, visus žmones laukė sunkios dienos.

Toks supirkimas javų juo pragaisztingiaus turėjo atsiliepti ant žmonių vargo, jog szios vasaros derlė buvo didziai menka, delto trustams lengva buvo supirkti visus grudus. Isz kitos pusės, Meksikoje labai augsztas muitas nuo atvezamų isz kitur javų, per tai

trustininkai galėjo paskirti kokias tik norėjo kainas (prekes arba cienes). Žinoma, jie paskyrė augsztą kainę.

Tada tai įsikiszo į tą dalyką valdžia. Gyventojams grasino badas, apie kokį negalima turėti numanymo; tarp alkstančių minių, žinoma, būtų kilę sumisimai ir rasi, tikra revoliucija. Tada valdžia, o ypacz pats prezidentas Diaz, apsižiūrėjo ir praszalinimui pavojaus pirmuciausiai nutrenkė muitą nuo įvežamų javų. Kornai buvo pabrangę teip, kaip niekad ant svieto, bet numetus muitą, pradėjo apszčiai vežti juos isz kitur ir jie bematant atpigo. Trustai tapo prispirti teipgi numuszti kainę.

Bet negana to. Nutrenkimas maito negalėjo atneszti naudos tiems žmonėms, kurie gyvena gilumoj szalies, toli nuo marių ir upių priplaukų, nes pristatymas javų sausu keliu parsieina labai brangiai ir tokiu būdu, ne svetimieji vaisbunai (kupeziai) nebutų galėję pardavinėti atveztą korną už pigią prekę. Idant praszalinti ir tą vargą, prezidentas Diaz patarė Meksikos kongresui, kad jis pavelytų valdžiai nupirkti reikalingą gausybę kornų ir pardavinėti žmonėms už tą kainę, kiek patiems kasztavo, arba net pigiaus, iki vietiniai pinigocziai nenumusz kainę tų grūdų, kuriuos jie buvo sukrovę savo padėjimuose.

Kongresas visame pritarė prezidentui ir tuoj iszleido padavyjimus, kad nupirkti, kiek reikia, kornų ir pavesiti juos gyventojų naudai, idant apginti juos nuo turtinczių priepasaudos.

Teip, pasistengus prezidentui Diazui ir kongresui, tapo sulaužyta trustų galybė, kuri buvo apsunkinus ypacz neturtelius, ir dabar meksikiecziai gali turėti už pigius pinigus maistą. Dabar isznyko bado szmėkla ir dar baisesnė revoliucijos baidyklė.

Tokiu tai budu turėtų elgtis ir kitų szalių valdžios. Jų pareiga turėtų būti — apginti mažutelius ir pavargėlius nuo turtinczių skriaudos; ne kas, kaip valdžia, turi saugoti sunkiai dirbanczius žmones nuo visokių pasikėsinimų ir priespaudos isz szalies tų piktadėjų — storapilvių, kurie tik tyko visą darbininko prakaitą apversti savo naudai. Jei turtincziai, nepaisydami nė dieviszkų, nė žmoniszskų tiesų, kaip plėszikų gauja ant plataus vieszkelio, užklumpa ant darbininko, stengdamiesi paverzti nuo jo paskutinį skatiką ir įvaryti jį į neiszbredamą vargą, idant galėtų be jokio atsizirėjimo vieszpatauti ant darbininko, — tai ir valdžia, jei ji teisinga, turi užkirsti trustams kelią.

Jei žmonės, vargo prispausti, jausdami amžiną turtinczių slogą ir skriaudą, patys pakelia pakersztinę ranką, tai valdžia persekioja tuos darbininkus už tai, kad jie stengiasi nutrenkti nuo savęs sunkų jungą. Jei valdžia moka persekioti darbininkus už teisingus jų reikalavimus, tai ji turi mokėti nubaust ir turtinczius, kurie savo turto galybe skriaudžia prakaituojantį žmogų. Jei valdžia turėtų tiek teisybės ir prielankumo darbininkams, kiek ji turi turtincziams, tai anarchizmo szmėkla isznyktų nuomosų padangės. Tada nereiktų elektriszka galybe baidyti svietą ir keisztyti mirtim pavienėms ypatoms, pas kurias protestas priesz aiszkią neteisybę apszreiszkia revolverio szvuivose.

Žmonija būtų apsaugota nuo bereikalingų kanczių, žudančių kovų, kruvinų perversmų ir nekaltų aukų.

Baltramiejaus naktis.

(Žiur. 47)

Idant sudrutinti sandarą tarp hugenotų partijos ir katalikų, Katerina Medici iszleido savo dukterį Margarytą

Valois už jauno kunigaikszcio Eariko Burbono; jaunuosis suvedė per prievartą, nes Earikas nuo seniai jau niapkentė tos dailios, bet isztvirkusios vėjavaikės, kuri isz savo pusės buvo apmalonėjus kunigaiksztį Eariką Guize'ą. Ant sutuoktvių tyczia buvo suvadinti hugenotų vadovai, kuriuos karaliszkoji giminė priėmė kuomeiliausiai; su ypatingai didele garbe priėmė admiralą Coligny. Vienog, tos tai sutuoktuvės ir buvo pradžia anos skerdynės.

Daugelis istorijos raszytojų stengėsi susekti, kas isz tikrųjų įtaisė tą skerdynę. Ik neseno dar laiko buvo praplatinga tvirta nuomonė, kad Baltramiejaus naktį įtaisė Katerina Medici'utė. Buvo, buk, suradę žinias, jog visas skerdynės užmanymas tapęs apsvarstytas dar septyneriais metais ankscziaus, 1565 m., ant rodos Bayonne'je su deszineja „pietų demono" ranka, ispanų hercogu Alba, garsingu kraugieriu ir nepermaldautų naikintoju „eretikų", kuris aplukdė kraujuose pusę Europos dėl tikėjimiszko fanatizmo. Tacziaus teisybė reikalauja pasakyti, jog visai teip negalėjo būti. Be abejonės, kalcziausia yra karalienė Katerina, bet negalima tvirtinti, kad ji isz virszaus užmanė skerdynę. Teisingiausia būtų daleisztiti, kad ji, vesdama per gudrią politiką, pati įsipinkliojo savo žabangose ir paskui prispirta buvo elgtis teip, kaip isz pradžių nebuvo mislyjis. Į patį tos baisios dramos galą ji suėmė visas gijas į savo rankas ir isztaikė viską pagal savo norą. Atsizvelgus į tos galybės nuomones, nėra didelio dyvo, jog pasali Machiavelli'o auzintinė galėjo net didinti savo veikalu. Jug žinoma yra, kad gavęs žinią apie Baltramiejaus nakties skerdynę „pietų demonas", Ispanų karalius P'alypas II, kurs niekad savo gyvastyj

nenuszypsojo, sukvalojo vienatinių sykį isztisam savo amžiuje ir pasveikino Karolių IX su „szventu, garbingu, gudriu darbu"; o szventasis tėvas Ryme isz džiaugsmo *atlaikė miszias ir atliejo medalį, ant kurio iszreiksztas vaisdas nuždymo admiralo Coligny*. Idant nors kiek apmonyti svietui akis, isz karaliaus dvaro paleido paskalą, buk hugenotai buvo susitarę nužudyti karalių su visa jo gimine ir užkurti naminę karę. Dėlto visam Paryziuje katalikiszkos bažnyczios gaudė nuo iszkilmingų maldų už iszgelbėjimą karaliaus, o budeliai kapojo galvas iszlikusiems po nakeziai hugenotams.

Vienog, grįzkime prie istoriszko iszguldymo tų atsitikimų. Sziaudien iszrodo, jog didziausiu piktadėju buvo vos ne menkiausia toje dramoje ypata, kuri užsimanė ant vienos valandos parodyti mažą savo protelį. Pasipazinęs su atvykusiais į Paryžių rimtais ir garbingais hugenotų vadovais, jaunutis karalius, kuriam tada vos buvo sukakę 20 metų, patyrė su meiliu įspudžiu visą anų vyrų dorumą ir dvasiszką augsztybę. Jaunasis karalius nebuvo per paikas, nebuvo nė piktas, nė fanatikas, bet lengvo budo ir ligotas; jį isztvirkino italiszki viltaviliai, per kuriuos jis pavirto į silpnanervį sutverimą, baisų pikczyurną ir prasikeikėlį, kurs tiek tik darė, ką medziodavo ir manksztydavo savo kuną. Iki to laiko jį laikydavo savo naguose motina ir Guize'ai, kurie dasiėdė jam iki gyvam kaului savo globa, apsieidami su juo, kaip su mažu kudikiu. Neapkęsdami Guize'ų, jis jų be galo bijodavo, per ką hugenotai ant juoko sakydavo, kad tai yra „karaliukas, kurį reikia plakti". Ypacz virė jame neapykanta priesz brolių, kunigaiksztį Eariką Anjou, kurs,

kaipo motinos numylėtinis, į viską kisdavosi ir žemindavo karalių.

Taigi pažinęs hugenotų vadovus, — pagarbintus ir rimtus vyrus, — jis didžiai apsidžiaugė ir pasidavė garbingo Coligny įtekmei; jis vadindavo admirolą savo „tėvuku“ ir lankydavosi pas jį namuose, kaip pas artymiausių gentainį. Rustus ir rimtas — Coligny užgavo karaliaus širdyje naujas stygas, tvirtindamas, kad Prancūzijai pridera grįžti prie didžios tautiškos praboczių politikos: stoti prieš ispanus Nyderlanduose, o nevat Amerikoje, sueiti į sandarą su visais ant svieto protestantais, net su turkais, idant pergalėti tamsią ispanų ir popiežijos galybę.

„Troksztu pelnyti garbę ir vardą!“ — suszuko vainikuotas jaunikaitis ir liepė Coligny ruosztis į žygį priešais ispanus į Nyderlandus; teipgi įsakė savo broliui — pirsztį Anglijos karalienę Elzbieta. Karolius sudrugo su Liudviku, Nassavos kunigaikščiu; protestantų hercogai žadėjo jam pagelbą ir net ciesoriaus karumą. Kada Katerina sykį užsipulė ant jo su savo patarimais, — karalius suszuko: „Tu su mano broliu esate didžiausiais mano nevydonais!“

Tada tai tiedu nevydonai pradėjo prakeiktą savo darbą. Jezuvitai kribždėte sukribždo; po isztisą Prancūziją skambėjo ispanų musztiniai papirkimui žmonių; viens tų atsitikimų liudininkas pasakoja, kad paryžiecių kraujas „virte užvirė“: amatininkai metė dirbę; vaibunai uždare savo pardavinycias; milicija sžeivė ir galando ginklus. Ant kerezių ir gatvių girdėti buvo szukavimai: „mes jiems parodysim! pakaitįsim sutuoktuves!“ Paryžiečiai jieszkėjo vaidų su hugenotų vadų palydovais ir kareviais. Tada Enrikas Anjou buvo kandidatu ant

Lenkijos ir Lietuvos sosto, iszmirus Jogėliunams, bet admiralas Coligny stacziai pasiprieszino iszleidimui jo į Lenkiją.

Ir sztai, į penktą dieną po augszcziaus aprasztytų sutuoktuvių Enrikio su Margaryta Valois, 22 Rugpiuczio, per langą isz Guize'ų namų paleido į admirolą Coligny szuvį ir suzeidė jį; tai buvo nenutikusi Katerinos užmanymo pradžia: užmuszus admirolą, sukelti tarp hugenotų ir Guize'ų partijos kovą, o paskui isznaikinti abi partijas ir vienai sav vieszpatauti, po silpno karaliaus vardu.

„Ar sulauksiu sykį ramybės?“ — suszuko Karolius. Jis pasiskubino pas suzeistąjį admirolą ir prisiekė atseinyti užmuszėjams. Bet prieš ką jis prisiekė? Priesz tikrus savo motiną ir brolių! Teisybė, isz pat pradžių, piktadėjai didžiai sumisgo ir visai neteko proto; jiems rodėsi, kad patiems reikia jieszkoti, kaip iszsigelbėti. Bet pragaras nesnaudė ir atitiko savo apasztalą. Piktadėjai griebėsi už paskutinio pragumo. Ant rytojaus Katerina su vadino nelabųjų rodą. Czia buvo Guize'ai, Enrikas Anjou, pasalus italas Retę, o be to dar slaptusis Pilypo II sznipukas. Czia buvo ir vienas isz „skerdikų“ tikėjimiskose kovose Tavangne, kuriam nėgana buvo savo ranką skersti ramius valstiecius, moteris ir kudikius, bet reikėjo dar pasigerėti isz to paliktuose jo užraszuose.

Vakare, 23 Rugpiuczio, toji piktadėjų gauja staiga stoji karaliaus akivaidsioje. Katerina įkalbinėjo, kad reikia neaplenktinai nužudyti hugenotų vadovus: kiteip, užsiliepsnos Prancūzijoje maisztas ir bus po jo karunai. Ji įtaikė czia italiszką patarlę, pagal kurią: „nuolaidumas yra tarpais žudymu, o žudymas — nuolaidumu“. Ilgai karalius priesziuos. Ant galo, Kate-

rina apreiskė, ji pamesiamt karaliaus namus, idant nematyti, kaip jie zusta per jo bailumą. Karalius, staiga susirysgęs, riktelėjo: „tai muszkit visus hugenotus, kad nebutų kam prikaiszioti admirolo mirties!“

Ant tų pėdų kunigaikszcziai Enrikas ir Conde tapo suimti pacziam rume: jiems paliko gyvastį tik tada, kada anie iszszidėjo kalvinizmo ir primė katalikystę. Guize'ai iszleido įsakymus amatininkų bendrovėms ir tuoj visi Paryžiaus vartai tapo uždaryti. Namus, kur gyvena hugenotai, pažymėjo kreida ir padarė visų hugenotų suraszą. Katalikai apsiginklavo, apraisziujo rankas baltomis skepetaitėmis ir prisiuvinėjo ant kepurių kryzius, kad galima būtų atskirti kataliką nuo „eretiko“. Szv. Baltramiejaus naktį, 24 Rugpiuczio 1572 m., suskambėjo varpas ties Louvre'u (karaliaus rumu) ir jam tuo atliepė skambėjimas isz viso miesto.

Prasidėjo Baltramiejaus naktis arba „kruvinoji Paryžiaus svodba“.

„Leiskite kraują! Leisti kraują teip lygiai naudinga rugpiutyj, kaip ir geguzyj!“ — rekavo Tavagne, lakstydamas po gatves, tartum padukėlis. Daugybę hugenotų subadė pataluose: tarp tų buvo ir karaliaus draugai, ką-tik sugrįžę nuo baliaus pas karalių. Enrikas Guize pats nuėjo pas admirolą Coligny, kurį jis kaltino už savo tėvo mirtį. Kada seno admirolo kuną isztrenkė per langą, Guize spyrė velionį koja; kiti pasiutėliai nukapojo galvą, o liemenį nuvilko ant kartuvių.

O karaliaus rumuose skerdė Burbonų palydovus ir tarnus; dvaro gražuolės, kvatodamos, žiūrėjosi į pamėlynavusius lavonus. Patį karalius „medžiojo“ per langą ant jieszkanczių pagelbos ir szaudė į

juos isz ilgo muszkieto. Tris kiauras dienas czirszkė kraujas gtvėmis ir užkaboriais, o paskui iszlakstė prisakymai žodžiu į kitus miestus ir kaimus, kad ir tų iszskerztų hugenotus. Žudė ne vien hugenotus, bet kersztavo priesz ypatingus savo nedraugus, o tankiai skolininkai priesz skolintojus. Teip philozophas Ramee žuvo isz savo prieszininko, n.enkaproczio profesoriaus, rankos. Kunigaiksztis Anjou liepė smaugti turtinczius ir užgriebti jų turtą. Žuvo tą kartą dvideszimts tukstanczių hugenotų.... Buvo tai parinkti, geriausi darbininkai ir padoriaus žmonės. Veliaus, neatkeldami prispaidimo ir persekiojimo, iszlikę nuo prapulties hugenotai iszsziblaszkė po svetimas szalis. Apsigyvenę Vokietijos krasztuose, Hollandijoje (Nyderlanduos) ir kitur, jie nunesė tų augsztą kultūrą, pramonę, amatus, spaudą ir tt. Dalis iszsidangino į Sziaurinę Ameriką ir isz jų susiziedė geriausias rytinių valstijų branduolys. Czia jie giminiavosi per vis su skotais, isz dalies su airiais ir visada stovėjo draugijos pryszakyje. Dabartinis mūsų prezidentas Theodoras Roosevelt paeina isz hugenotų.

Didelis Balius!

Brolių Lietuvos Citizens klubo bus 30 d. Lapkriczio 1901 m. Turn Hall'eje po No. 146 March str., New Britain, Conn.

Prasidės 8 val. vrkare ir tęsis iki vėlyvai naktčiai.

Muzika bus kuopuikiausia, rėsz lietuviszkus valcus, polkas ir kadriilius.

Bus ir prakalbos.

Todėl kviecziamo visus tautiecius kuoapscziausiai susirinkti ant to grazaus pasilinkeminimo.

Vyrams įzenga 25 ct.; moterims ir merginoms dykai.

Komitetas.

Isz visur.

Graikijoje, tulas žmogus iszvertė į naują-graikiszka kalbą Szventą Rasztą, su Synodo priitarimu. Isz to pakilo tarp žmonių didelė maiszatis; apie 20, 000 žmonių susirinko ant senosios Jupitero szventinyczios griuvėsių ir kėlė protestą. Ant susirinkusių užpuolė policija, pasikvietus 800 laivininkų; 17 žmonių policija užmuszė, 30 sunkiai sužeidė, o lengvai apdaužytų daugybė. Tai tav ir szventas Rasztas!

Jaunoji Hollandijos karalienė Wilhelmina sunkiai apsirgo, bet ne dėlto, kad yra neszczia, kaip isz pradžių tikėtasi. Dabar spėja, kad ji neturesian ti kudikio nuo savo vyro. Žmonės baisiai įpykė ant to pasiutusio vokietaiczio, kurs isz augszto su visais apsieina, kaip ir visi kryžiokai; pasveikus karalienei, žmonės reikalau, kad ji persiskirtų su tuo kryžioku ir iszvyrėtų jį isz Hollandijos.

Vokiszkoji valdzia apskaitė, kad szią žiemą bus vienam Berlyne 35,000 darbininkų be darbo.

Berlyno universitete įgijo daktaro philosophijos laipsnį amerikietė pama Nery Montgometry.

Vokiecziai prisipažino, kad jie dar užlaiko vergystę. Seime kolionijų sekretorius, užklaustas, pasakė, kad dar, esą, neatėjo laikas, idant tose žemėse. Afrikoje, kurias turi užėmę vokiecziai, pripažinti gyventojus už ne-vergus.

Airijoje, mieste Galway, žmonės iszrinko savo pasiuntiniu į Anglijos parlamentą pulkauninką Arthurą Lynch, kuris pirmiaus buvo nuėjęs į pagelbą burams ir kovojo priesz anglius; pas burus jis buvo pulkavedžiu. Nesmagus tai kirtis Anglijai!

ZEMIU DULKĖS.

APYSAKA,

lenkiškai parašyta M. Radzovyčiūtės.

(Tąsa.)

Pašivijo pamaži einančią minią, o juos pamatęs, Švedų Jurgis tuoju paėmė luošį už kitos rankos, kiti-gi visi prasiskyrė, leisdami juos net prie kunigo. Tadėjo ir Rupinas su neپردengta galva, kurios plaukus, nežiurint jaunų metų, kur-ne-kur jau pasidabruotus, mylavo laukų vėjas, o ypač auginso saulelė. Ejo, liudnai susigraudinęs, su ašarotomis akimis.

Klebonas perskaitė pas šaltinį malda, peržegnojo kryžiumi visą tą lauką ir pašventino vandeniu. Paskui palaimino ir koplyčėlę, o ant galo, pabaigęs lotyniškas maldas, užtraukė lietuviškai: „Po Tavo apgynimu...“ Tad visi suklaupė ant žemės, nulenkė galvas, lyg javų lysia, ir iš šimto krutinių lėkė malda, verkė, skundėsi mėlynam dangui. Rupinas sykiu su kitais pasilenkė ir, spausdamas sudziuvusias rankas prie įdubusios krutinės, teip-gi žeminosi ir meldė, nors neturėjo nė lauko, nė šeimos, nė turtų, nors jau seniai sav pačiam nieko nemaldavo....

Paskui visi sukilo, o kunigas, atidavęs kamžą ir stulą tarnui, įsimaišė tarp kitų, šnekučiuodamas apie visokius dalykus ir vargus. Grįžo į kaimą, ir dar ant grįžkelio Jonas Kareivis nužemintai pakvietė kunigą pas savę į namus, kur, iš priezasties pašventinimo lauko, rengė vaišes. Iš tolo Petras su Andriumi ir moters laukė nekantriai atsakymo, o kad klebonas sutikdamas linktelėjo galvą, visi jie nudžiugo ir iš lido.

Rupinas, paskui kunigą eidamas, kreipėsi jau savo butelio link, bet Raulas jo neleido ir su prievarta nusivedė į tėvo namus.

— Tik jau meldziamas! — Užeisi, ir musų duonos nepaniekįsi.

— Kam manęs tarp svečių reikia? Nesmagu bus jums žiurėti į manę, — linksmumą sugadįsi!

— Mums garbę padarysi. Tik kvailys per kuno luošumą nepatėmyja dvasios. Nežinau, kaip kitiems, o man tai esi tarp svečių pirmutinis!

Ir senis Jonas, pamatęs luošį, išėjo jo susitekti ir, nusiėmęs kepurę, pats įvedė į vidų, o sunus pasodino jį kerčioje, rodydams tuo paguodonę.

Viduje ir ant kiemo buvo pilna svečių. Seniai po stogu, dumdami pypkes, pavartauniai šnekučiavo, o jaunimas ant kiemo yvairius lošius lošė.

Kalba nukrypo ant pasakojimų, kur gąsdina, kur vaidinasi, kaskart vis baisesnių ir baisesnių.

— Pasakoko man, Dieve duok dangų, vėlionis tėvas, — tarė Butkus; — kaip sykį, ardamas ties pilkalniu, išarė senovės pentiną ir parsinėšė namon. Tą pačią naktį atėjo pas jį per uždarytas duris baisiai didelis kareivis, visas apsitaisęs geležimis, ir sako: „Atidrok, ką paėmei. Aš sauguju savo apsiginklavimą, idant; mus išbudinus, galėčiau stoti į glitą, o tu manę apvogei! Atiduok tuoju, nedovanosiu!“ Tada tėvas tuoju anks ti rytą nunešė pentiną tų, kur rado, ir užpirko mišias. Paskui jau jo niekas netramdė.

Raulas, sėdėdamas pašalyje ir dumdamas cigarą, niekčiuodamas šypsojosi.

— Niekniekius tauzyjate! — sušuko. — Nėra nė baidyklų jokių, nė dvasių! Kas jau numirė, tai jau guli ir svietas jam nerupi! Tai tik sapnai, arba karštligė, arba girtuoklystė!

— Snekek sav sveiks! — užpyko Bakutis; — o tu pats neitum ant pilkaltio trečią dieną jaunojo, pusiaunaktyje....

— Kodėl neičiau?

— Ir tav sprandą nusuktų, kaip ana Greičių šiaučiui.

— Lyg tai teisybė?

— Tai mat, bene jau teip seniai tai buvo! Mano dėdė pats savo akimis regėjo!

— Tai gi kaip buvo?

— Tegul pats dėdė papasakos, jeigu mums netiki.

Vaikinas šoko į butą ir atsivedė senį Bakutį.

— Papasakok, dėdė, Raului, ką anuosmet Greičius ant pilkaltio blogo nukentė.

— O ką? nusuko jam sprandą teip, kad posmertį kulnis sav žiurėjo!

— Dėdė juokavoji! — perkirto į-iklausęs Raulas, vaišindamas ukininką cigaru.

— Kaip-gi aš juokausiu! Jug ir liudininkų dar daug ant svieto. Greičius buvo šiaučiūm ir mėgdavo užsitraukti. Paskui pasirodė, kad ir kontrabanlą nešdavo. Tik to niekas ant jo negalėjo pažinti. Kareiviškėje, budavo, sėdi visą mėnesį, kol visus apauna. Teip buvo ir tą rudenį. Atėjo su padargais ir apsigyveno pas manę. Viduje, zinoma, rudens metų, moters, susirinkusios verpti, pasakoko visokias pabukles. Sykį emė šnekėti apie pilkaltį. Yra, sako, ant pat viršaus šilins, ir jeigu kas trečią jaunojo vidurnaktyje nueis tą vienas ir ištars tris kartus: „esu!“ — tai šilins pats atsidarys, pasirodys auksas kopėčios ir dvi senos raganos naves drauolį po žeme....

— Kad nors gražios merginos! — pajukavojo Raulas.

— Tik palauk! Ant paties dugno yra iš auksu ir brangių akmenų rumas, o tą karalaitė.

Sako, atsirado sykj toks drąsuolis, ką viską išpildė ir stoji prieš karalaitę. Buvo labai graži ir, meiliai žiurėdama į vaikina, sako: „Pasigailėk manęs, nuimk prakeikimą, o aš atiduosiu tav pati savę, ir tuos turtus, ir didelę karalystę!“ — O ką turiu daryti? — klausia vaikinai. — „Turi prie manęs pabučiuoti visas mano tetas“. Ant tų žodžių pradėjo lįsti iš visų kam-pų angys, šimtakojai, vorai, rupuzės, šikšnosparniai, dielės, baisus vabalai. Vaikinas bėgt, o karalaitė verkt, neleidžia jo ir meldžia teip, kad ant galo, pergalejęs pats savę, sutiko. Pabučiavo visas iš eilės, — o tik pabučiuos katrą, tai biauiri uoda nusimauja ir pasidaro senukė. Jau visas perėjo, tik štai paskučiausiai išlenda varlė, dvokianti ir šlykšti, jaučio didumo, aplipus dumblais, su snukiu, pilnu kirmėlių. Tada jau neteko drąsos, užsikreipė ir nuspiovė. Nespėtum ištarti žodį, kaip rumas pradėjo grįnti, senės vėl pavirto į baisybes, karalaitė garsiai pravirko, o drąsuolį kas-zin kas pagriebė už plaukų ir metė per orą, lyg akmenį. Tada atėmė jam žadą, o kaip atsipeikėjo, gulėjo grabėje po pilkalniu — vienų vienas. Nuo to laiko džiuvo nyko, ir, nesulaukęs mėnesio ėmė ir numirė!...

— Tai kvailys! — tarė Raulas. — Kad teip man, tai tas biauirybes bučiau išmušęs, o karalaitę karštai pabučiavęs.

Bakutis, išgirdęs tą pasigyrimą, gailėstin-gai nusišypsojo.

— Teip šnekejo ir Greičius, klausydamas moterų pasakų, o sykj, gerai užsigėręs, sako: „Tai šiandien ir trečia diena jauno. Palauksiu vidurnakčio ir pabandysiu. Dievas šiaučius myli, tai man padės. Matote, ikšiol buvau jaunikis, laikas jau skirtis moteriškę, išsyk paimsiu karalaitę!“ Teip jis kalbėjo, o mes juokėmės, ir visus jo žodžius laikėme už nieką. Atėjo nak-tis, o šiaučius traukė į karčiamą — nuėjo įsi-rengęs ir ilgai negrįžo. Nusibodo belaukiant, tik, sakau, girtuoklis, pametęs protą, pergulės karčiamoj ant suolo. Uzdariau priemenės duris, užgesinau žiburį ir atsiguliau. Ant rytojaus išėjau į lauką arti. Buvo ruduo ir saulė jau žemai. Pamenu, kaip šiandien, ariau bulvėms. Ma-no laukas guli už Juodžių ties pilkalniu. Perėjau vagą ir apsisukant arkliai ėmė baisiai prun-kšti, perėjau kitą, piestu stoji toje-pat vietoje. Persizegnojau ir žvilgterėjau į grabę, — o tų kas-zin kas guli. Prieinu arčiau — žmogus, pajudinau su botkočiu, paskui su koja — nė krust. Gulėjo kniubščias, o veidas buvo atkreip-tas net ant peties. O Jezau! ar Greičius, ar ką? Pagriebiau už rankų, kratau, o ta galva, lyg varpas, makaluoja tai šią, tai tų. Laikėsi tik ant uodos. Kaip pamačiau veidą, tai nesavu balsu riktelėjau, o plaukai ant galvos sustoję lyg vie-

los. Veidas nebuvo panašus į žmogaus, sukru-vintas, supurvintas, su iškištu liežuviu ir iš-verstomis akimis. Mečiau lavoną į kraujo balą, ką jam iš gerklės ištekėjo, pamečiau arklus ir bėgau, lyg iš proto išėjęs; išpradžių manęs nė žmonės negalėjo suprasti. Nusistebejo visi, sargai, policija, visas kaimas. Atėmė jį iš tų ir prasidėjo baisus tyrinėjimas. Tarpė manę po sudus, kratė visą šalį, net iškasė lavoną ir darinėjo. Pilkalnij teip gi perjieškojo su atyda, at-kasė šulinį, laikė kaliniuose daugybę žmonių, o viskas pasibaigė nieku, nes ką nuo numirusio daigto iškvoši, ar įveiksi piktas galybes! Ne-duok Diev su jomis susitikti, o saugok Dieve užkabinti!

Per visus perėjo šiurpuliai. Visi tylėjo, o merginos drebėdamos žegnojosi. Tiktai Rupi-nas ir Roziukė buvo ramus. Sventameistris, nuleidęs žemyn galvą, liesais pirštais glostė žo-lėje kvietkeles; mergina užsimąčius, įstebeily-jo akis į aną baisų pilkalnį, riogantį tolumoje. Tylą pertraukė Raulas.

— Ne pikta galybė, tik žmonės užmošė tą šiaučių! — tarė.

— Už ką? Buvo neturtingas ir su nieku nesipyko.

— Kas-zin... Tai lyg neturtingų jau ir nenudobia. Galbut, turėjo kokias nereikalingas žinias, parėjo kam į kelią... Visai pasitaiko ant svieta.

— Kad ir kas-zin ką, aš už jokius pinigus naktyje ant pilkalnio neičiau! — nusprendė su pasibaisėjimu Antanas.

— Nė aš! — atkartojė Barzdyla.

— Nė aš! — pridurė Šliugurys.

Kiti tylejo, vienog matyt buvo, kad ne ki-teip mislyjo. O Rupinas, pakėlęs galvą, kurčiu savo balsu išlengvo ir patylomis atsiliepė:

— Girdėjau aš kitokią pasaką apie musų pilkalnij...

Visi atsikreipė į jo pusę, rodos išsigelbėję nuo sunkaus slogučio, o jisai, vis kvietkeles glamonėdamas, teip kalbėjo:

— Nėra tų po apačia nė rumo, nė karalai-tės. Senoje gadyneje kovojo didžios galybės, besivaržydamos tą musų žemę, ir niekaip negalėjo susitaikyti. Tada paėmė Dievas iš teisin-gosios pusės mažą neužaugą, o iš neteisingosios didžiausią milžiną, uždarė juos po tuo kalnu ir įsakė grumtis, o ant žemės tuotaru lyg aptilo ir laukia kitos galybės. Neužauga įsitaisė sav-priekalį ir tolydžio kala ant jo kardą; ką nu kala, tai duoda milžinui išbandyti, o milžinas vis nulaužia. Nuo amžių nepasibaigia tas ne-nuilstantis darbas, ir neliauja neužauga, nė mil-žinas. Vienog, ateis valanda, kada tas mažutė-lis kalvis nukals stipresnį kardą už milžino ga-lybę, ir tada viskas atsimaitys ant žemės ir kurs buvo prispaustas ir mažas, tas paims pasaulę į savo valdžią! (Toliaus bus).

Rusų caras nori suszaukti konvenciją nuo visų vieszpa-tysčių, idant apsvarstyti kovą su anarchistais visose svieta-szalyse.

Mes jau raszėme, kad Ang-lijoje kapitalistų kompanija „Owner's Coal Association“ apskundė į sudą darbininkus už tai, kad jie reikalavo: įsta-tymo anglies kainių (prekių), mokesties pagal tam tam tikrą tobylczią ir tiesos sustabdyti darbą, jei darbininkai matys produkcijos pervirszį. Sudas pripažino tik mažą atpildymą kompanijoms, per ką kapita-listai perkelia reikalą į augsz-tesnį sudą.

Italijos karalius paleido izz kalėjimo žmogų, kurs sėdėjo nuo 1850 m., tai yra 50 su virszum metų; dabar tam žmogui 70 metų amžiaus.

Ties Chersonium (Rusijos) netoli Judųjū marių kranto, atkasė priesz-istoriszko gyvu-lio skeletą; pagal atrastas lie-kanas, gyvulus priguli prie veislės teip vadinamų: „Mas-todon ohioicum“. Kiti juokia-si, ar nebus tai pra-pratėvis Mark Hannai, didžiam vyrui izz Ohio, kuris prie McKinley's darydavo visokias biau-rybes.

Ispanijoje, beveik visuose miestuose, kyla ermyderiai; daug bažnyčių izz kerszto su-deginta! Mieste Barcelona jie traukiasi jau nuo ilgo laiko. Paskutinį sykj, 22 lapkriczio, kareivių pulkas užpuolė ant studentų, izz ko iszėjo krau-ju praliejimas; daug žmonių sunkiai suzeista. Tų visų er-myderių priezastis — netikusi valdzia, kuri nemoka pagelbė-ti varg-stanezią liaudį. Izz kitos pusės, don Karloso szalininkai kelia maiszta, kad iszkvoti jam sostą, iszvarius dabarnyk-szčių karaliaus giminę.

Kokia biuri vokiečių valdžia, parodo, tarp kito ko, toks atsitikimas. Lenkiskas laikrasztis Prusų Lenkijoje „Gazeta Grudziadzka“ 37 syk buvo apkaltinta už yvairius „prasižengimus“, kaip vokiečiai vadina kiekvieną teisingą mislį. Paskutiniu syk sudyjo redaktorių už tai, kad jis skundėsi už sutersimą, siunciant pacztu, vieno paveikslu. Prokuratorius iszrado, kad pacztus nekaltas už sutersimą ir suglamžymą paveikslu, bet pats redaktorius kaltas, ką užpuldinėja ant paczto valdininkų. Padavė redaktorių į sudą ir apsudyjo ant dviejų mėnesių į kalėjimą. Jis jau turėjo apsudyti 11 mėn., tai dabar vargszui reiks isztupėti isztisus 13 mėnesių.

Prancuzijos parlamentas užtvirtino valdzios paduotą skaičių kasztų, padėtų ant žudymo kiniečių 1900—1001 m.; tie kasztai isznesza vienai Prancuzijai 265 mil. frankų (\$53,000,000).

Pagal paskutinę statistiką, Galicijoj (Austrijos provincija), isz 7,300,000 jos gyventojų nemoka nė raszyti nė skaičyti 4,666,416 žmonių. Menkiausiai apszviesta rytinė Galicijos dalis, kur gyvena rusinai. Tame kraszte visa valdzia lenkų rankose ir mat, koks netikęs pas juos davadas.

Austrijoje, mieste Linz, iszėina katalikiskas laikrasztis, kurs patalpino straipsnį, visokiais budais niekinantį protestantizmą; kada protestantų dvasiszkiija apskundė tą laikrasztį į sudą, tai sudas atmetė skundą. Tuotarpu socialistų laikrasztis „Die Wahrheit“ perspaudino tą pat straipsnį, žodis į žodį, tik padėjęs vietoj „protestantizmas“ — „katalikyste“. Sudas tada nubaudė szią laikrasztį.

Vokietijos kaizeriui Viliui vėl liezuvį niežti. Duodant prisiegą naujaeiviams į kariszką laivyną, jis jiems daug daigtų prisznekęjo. Tarp kitoko, pasakė: „visada atsiminkit, kad jusų ciesorius už kiekvieno isz jusų darbus atsako priesz tautą!“ Kad kaizeris pasiduotų, kaip sako, tautos sudui, tai jis į akies mirksnį atsidurtų, kur pipirai auga.

Augsztose Vokietijos mokslinciozose lankėsi: pirm 30 metų 17,600 studentų isz viso; mokslametyj 1891—92 m. jau 33,992, o mokslametyj 1899—1900 m. net 46,520. Gaila tik, kad vokiečiai, įgydami mokslą, pameta dorą.

Lietuviszkas Koncertas ir Prakalbós!

Bu laikomi svetainėje Auditorium N. Main Ave. Providence, 30 d. Lapkriczio 1901, subatos vakore. Prasišės ant 7:30 vakare. Įženga: 10 ct. dėl vyrų, moterims-gi už dyką.

Užkviestas yra lietuviszkas Choras isz Plymouth'o, kuris susirinkusius palinksmis puikomis lietuviszkomis dainomis, kokių dar Serantoniečiai nėra girdeję. Teip-gi ant fortepiano bus grajyta keletas grazių gabalų per lietuviszką jaunuomenę.

Todėl visus lietuvius, katrie moka žmoniszkaie elgtiesi, užkviename dalyvauti toje dvasiszkoje czesnyje.

Komitetas.

Susirinkimai.

1 Grudžio 1901 m., Serantone Pa., Providence, p. P. Lipavycziaus salėje, po No. 1837 Main Ave., 3 val. po piet, bus susirinkimas Susiv. Lietuvių Amer. kupos, ant kurio užpraszone visus sąnarius ir tuos, kurie norėtų naujai prisiraszti.

Sekr. V. Stulpinas.

Brooklyn, N. Y., 8 Grudžio 1901 m., socialistų kuopa laikys didelį susirinkimą svetainėje Palace Hall, 93 Grand str. Pradžia 2 val. po piet.

Apart vietinių kalbėtojų, užpraszytas dras J. Szliupas.

Visus lietuvius ir lietuvaives Brooklyno ir apieliokių kuopapscziaus susirinkti.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkaui savo draugo Johno Glieba, isz kaimo Preicziunų, Pakruojo par., Panevėžio pav. Jis pats ar kas kitas teiks is duoti žinią ant adreso:

Jurgis Juozapaitis,
128 Hoffman str.
Torrington, Conn.

Kas prisius 25 ct. paczto markėmis ant žemiaus padėto adreso gaus puikų tautiszką Paveikslą, tai yra D. L. K. Keistutį su Byruta. Adresuo kit teip

V. Kudarauckas,
Bx 234 Lawrence, Mass.

Juozas B. Dainis

107 Hill Side & Northampton st.
WILKES-BARRE, PA.

Užsidėjo naują Salooną, kur galima iszsigerti skanaus alaus ir užsi-rukyti kvėpentį cigarą.

W. Matusевичius.

Uždejan krautuvg visokių šavory katp ant tai: marezklinų, kainterų naktalų, petneezų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marezklinų ir dar kitokių daigtų Teipogi laikau ir kriancieziską szapą, elvui drapanus dailiai ir pigiai. Lietuvali jeigu elnat pas žydą, gerians eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

NEIKITE PAS SVETIMĄ
bet pas

V. SAVA

13 Canal Street,
WILKES-BARRE, PA.

Degtinė ir Alus kviezia lietuvius.

Priegtam nusiuncziu pinigų į Lietuvą ir parduodu laivakortes ant greicziausių laivų.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikiš. Puslapių 32. Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.

Dvasiszki apduojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siust ir į tėvynę per cenzurą, 1 usl 81, prekė 20c

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovelis. 40c.

Lietuviszka Krestomatija, paraszta p. E. Volterio. 1,40

Juszkos žodynas 2,00

Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.

Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.

Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.

Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiečiams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.

Baudžiava Lietuvoje 15c.

Balsas Darbininkų 15c.

Krautuve Forniczių.

Czlonai gausite pigiausiai visokius naminius rakandus, katp tai lovas, komodas, kreose ir t. t. Kiekvienas sykį pas mus pirks, atelna ir kita sykį Suetikalbėti galima visap.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogi senes ant naujų perdriba. Visi pas savo Tautietį.

Naujas Saliunas.

Sugrįžęs isz Pilipinų užsidėjan naują saliuną, kur galima iszsigerti skanių gėrymų ir parukyt puikių cigarų. Mateuszcas Vosylius

110 South Ganesity str.

Waukegan, Ill.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes-Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasizinkit pas J. J. Pauksztį.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame isdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J. PETER BREIDT

Locninikas.

Temykite motinos.

Po 25 metų tyrinėjimo ir praktikavimo spitolose ir šeimynose. Asz persiliudijau kokiū būdu gelbėti publiką. Asz turėjau tukstanczius persiliu tįjimų, kaip baudavonė mano naujo būdo gydymo kronizskų ligų, ir specializskai moterių ir vaikų. Nėra szitoje szalije ir svetimose szalise, kurs virszytų mano būdą gydymo. Galite apsznekėti savo loconoje kalboje arba apsztyti norus ar reikalavimus. Pribuk asabiszkai jei nemoki raszyti savo kalboje, jei galima akzaminas dovanai. Idėk už 2c. markę dėl utsakymo.

M. E. JACKSON, M. D.

P. O. Box 492

Office 246 Indiana Ave.

HAMMOND, IND.

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą dasižinoti ir szalto alucezio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarelių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

Sergekis

rudeninio perszalimo ir kosulio. Jei tēmysi gerai, tai persiliudysi kad yra geriausias pagelbetojas.

Severos Balsamas del plaucziu.

Yra užtikrintas vaistas nuo kosulio perszalimo ir plauczių sustiprinimp. Permaino nusiminimą ir užsidegimą ir sustiprina organizmą. Prekė 25 ir 50c.

SEVEROS

St. Gothardo Aliejus,

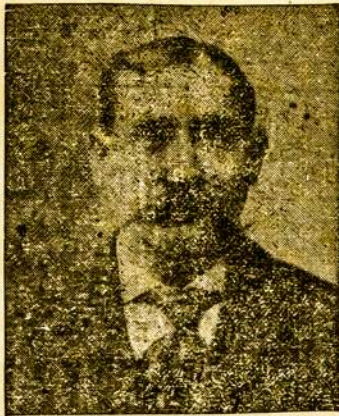
geriausia gyduolė nuo nusidegimo, eutinimo, reumatizmo ir t. t. Visi pagirli jo vertybę. Prekė 50 ct.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.

CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Zmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant:

- Romatizmo,
- Skausma Galvos,
- Skausma strėnu,
- Skausmą kaulų,
- Skausmą sprando,
- Ir Traukulio

Tai nuelkie in sztorą, pas savo tautietį ir pareikla lauk ZMIJECZNIKO kuris yra padirbtas aptiekoje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvina tau kožname karte.

Jeigu sergi ant:

- Vidurių, Kepenų,
- arba Kraujo.

Gerš EGIUTERRO No 1. prigelbės kožname karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, pripuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykle tosiuos ką Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbta isz viokių angalių ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27. (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajanikos nesiranda

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl kožno žinomas, yra vėnas garsingiausias Aptiekorius tarp mūsų tantos czionai Amerikoje. Teipogi yra dėl kožno žinoma, jog vienas gėras aptiekorius žino ir zenklina dancian kaip 10 daktarių, nežine pagelboj susirpusios žmonijos. Dėlto: gi jeigu kada jus Dievas teiktui išlipetėt kokia liga, tai tuojane nusiduokite ani rodos pas [j].

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI

111 Main st. arba Box 1109

PLYMOUTH, PA.

HOTELIS W. SUCKAUS

Galima gaut pas jį visokios arielkos, vyno, skanaus alucezio, kvepenzių cigarių.

Teiposgi užlaiko dėl pakelevingų ir szejp žmonių nakvynę ir valgius inlaiką, teipogi užkandį kožname laike.

Fanai dėl atvėsimo laike vasaros karszcio. Intaisymai ko puikiausi.

Nepamirszkite atsilankyti o busite užganėdinti visame.

Vincas Suckus

98 Northampton Street

WILKES-BARRE, PA.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. **MUNN & Co. 361 Broadway, New York**

Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

INOSKALITYKAI
Kapitalistai sako: kad kę darbininkai užmano ir voikta, tai tas yra niekai.
Mus darbininkų kuopelė matydama jog mūsų sunkiai uždirbti pinigai tenka pavieniams karoziaminkams. Tai gi, uždejojme darbininkizską karoziamą, kur lietuviai po sunkaus darbo galės sustiprinti savo spekas.
Keliavai pribuvę isz kitų vietų grąs pas mūs meliniga priemimą ir prietelizską rodą.
Lietuvių Prekystes SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

ZINGEIDU IR AKYVA DEL SVIETO.

Tikrai vienatinė gydykla ant užzeldinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.

Geriansia dantų gyduole: mūsų gyduolė nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informacije per laiszką adresavokit sziteip: **The J. M. BRUNDZA CO. Chemists** Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.
Mes katik gavome szviezių pavasarinių czeverykų vyriškų, moterizskų ir vaikų, visi yra Juntjos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Teipogi czeverykus dirbame ir ant apetelevimo. Ateik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

VIDURINIAI SKAUDEJIMAI.

Ar yra jusų viduriai skaudami? Ar turite galvos ir kepenų skaudėjimą, smirdantį atsikvėpimą ir vėją pilvę? Ar yra jusų apetitas blogas? Ar nejauciate sykinis teip juog gyvenimas nėra mielas? Saugokitės, nes szitie symptomai zenklina blogus vidurius. Ką jus nuo to darote? Ar laukiate kol patys isz savęs pasitaisys? Szitas meginimas yra blogas, nes užpavietrijimas ne yra juokai. Ar vartojate pavojingų arba ne kuriuos isz tų garsinamų patentavų vaistų? Pamislykite patys! Kaip gali kas užraszyti jums lekarstas nematę jusų. Prietam daugelis garsinamų gyduolių yra padarytos ypatų kuriuos vargiai ką žino apie tą lygą kurią sako iszgydyse.

Kas jums yra reikalinga tai gero daktaro rodos; tokio daktaro kuris specializskai vidurinių ligų gydymu užsiima. Tokiu vienatiniai yra **DAKTARAS LEONARD LANDES** ir jo OFFICE 134 E. 24 Str. NEW YORK N. Y., yra kasdien matomas iszgydymas yvairiausių vidurinių ligų.

Jo gydymas yra locons iszradymas ir nē vienam nevalia imitavoti. Yra tai greitas ir tikras gydymas. Jei užtat sergate kokia liga, galite eiti pas jį su tikra vilzija jog jis jus iszgydys. Viena ypata kurią **DAKTARAS LANDES** neseniai gydė raszo sziteip:

„Ant rytojaus po atsilankimo pas jumi, tas bausis skaudėjimas, kuris manę kankino per szeszius mėnesius visizskai praszalino ir kasdien mano apetitas liko geresnis teip juog trumpame laike galėjau valgyti valgius katrie pirma butų man pridarę daug skaudėjimo Dabar mano viduriai yra visizskai sveiki, dabar asz esmiu linksmas kaip niekad nebuvau. Jusų gydymas man per savo greitumą labai patiko“. Atsiszaukite szendien pas **DAKTARĄ LANDES** o rytoj jausite geriaus ir kožną sekanczią dieną jausite lengviaus, kol visi organai bus geriausiam stovije; gislos pilnos kraujo, jusų veidas pilnas sveikatos. Atsiszaukite dabar. Jei negalite ateiti, raszykite savo kalboje. Jo roda yra už dyką kožnam ir visiems. Raszykite arba ateikite.

Joe Harrio HOTELIS

103 E. Main ir kampo Eno str. Szaltas alus, skani arielka, cigariai pirmos klases. Teiposgi užkandziai dovanai kas vakares. **Jonas Drapiwskis Bartenderis,**

Deimanto Elektros Kryzius.

Vadinamas taipgi Volta Kryzius, keleta metu atgal tapo laz rastas Anstrijoje, ir pasidėkvojojant savo naudai kryziusta veik prasiplatino Vokietijoi, Francūzijoi, Skandinavijoi ir kitose Europos szalies, ir sziantdien yra labiausiai pagėdaujamas kaip galingas vaistas nuo Keumatizmo ir daugelio kitų kuno negaliu.

Elektros Diemanto Kryzius gydo Reumatizma taip muskulu kaip ir sanariu Neuralgija ir kitus kuno skaudėjimus, Nervizskuma, Nervu nusilpnėjima, Silpnuma, Prastota Nerwu Gyvuma, Nervu Nupuolima, Nemiga, Abejotینگuma, Dvasios Nupuolima, Hysterija, Paralyziu, Sustengima, Drebuly, Neuralgija, Apopleksija, Nuomara, szv. Vito Szoki, Szirdies Plakima, Galvos skaudėjima ir visus Nervizsko sistemo sugedimus.

Veikmė jo apatreizskia vati per save begyje keietos dienu, bet kartais užrunka keles dienas.

Kryzių reikia nešinti dieną ir naktį, pakabinti ant szilkinio szniuruko ant kaklo, augszciau szirdines indoubos. Melynoji pusė turi but in apaczia apversta. Pri-sz naudojima ir viena syki ant dienos po to indė Kryziu in truputį drungna geriausio uksuso skystima ir laikys per keleta minuociu. Vaikame žinrint pagal amziu, ukensa reik su vandeniu atskiesti.

Prekė to Kryziaus yra vienas doleris ir gvarantuojame, kad jis suteiks tokia pat nauda kaip kad geriausiasje elektrizki dirz. Kas tuojanti penkiolika bei dvidezsimta sykiu daugiau. Koznas szelmynos sanarys, sveikas ar ligotas, niekadose neturi but be to Elektrizsko Kryziaus, kurs yra geriausiu gelbėtojum priez visokias kuno negales ir skausmus. Prisiusk viena dolerį per

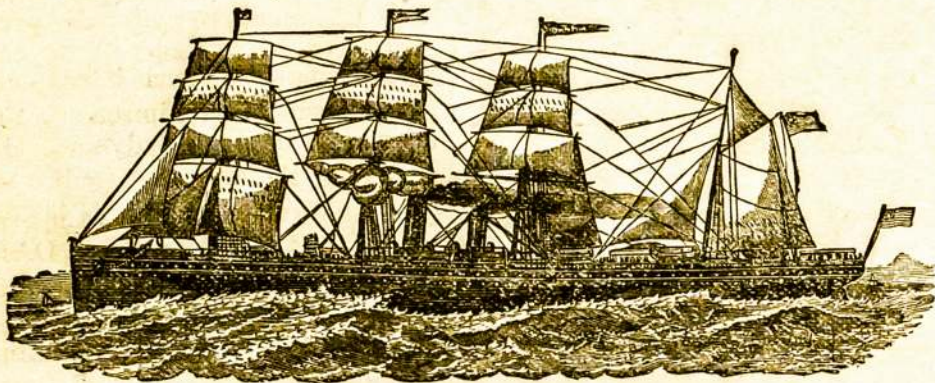
expresu, ar money orderį arba registruotoj gromatoj, o mes tametai savais kasztais pasius me vier a Elektrizską Diemanto Kryziu, arba 6 už \$3.00. Gaunamos tukstanziais rekomendacijis nuo ypatu kurioz su pagelba ezio Stebuklingo Kryziaus iszsigydė. Yra uztektina dėl parodymo jo magiszkos galybės. Sztai pora tokiu rekomendaciju:

Asz naudojansi jusų Diemanto Elektros Kryzių nuo 21 Kovo ir persitkriau, kad tas kryzius tikrai taip pagelbingas, kaip sakėtė. Per ilga laiką asz negalėjau valdyti savo deszines rankos ir daug kentėjau: visada turėdavan laikyti ją pariszta. Po naudojimo begy dviejų anvaicių juų Diemanto Elektros Kryziaus galėjau apsielti jau be pariszimo. Dabar su ta ranka neszu pilną kibirą vandens. Asz ir nežinau, kaip atidėkavoti jums už taip didele enteiktia man pagelba.

ANDRES MADSEN, 2635 Quincey Ave., OGDEN UTAH, April 15 1897

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Gerbtini Tautieciai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog epsiemiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Uztikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie zinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszezius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

Caecilia Hall.

GEO. SCHMIDT, prop.

101 & 103 Grand str.

Tarpe Wythe Ave. & Berry srt.

BROOKLYN, N. Y.

Kambariai draugyszių susirinkimams. Svetainė parsamdoma dėl veselijų, balių ir tt. Gėrymai pirmos klases; vynu visokio skyriaus, likierių ir Lager Bier..

Draugystės szv. Juozapo susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninką.

Draugystės szv. Kazimiero susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petnyčia.

TRAJANKA (APSERGĖTA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios Trajankos Suvienytose Valstijose, geriausiai sudrutinancziuos, kuri susideda isz 52 visokių žolių, szaknų, zievių, sėklų, vaisių ir tt. isz viso svieto szalių.

Ketvirta dalis svaro kasztuoja 25 centai, su prisiuntimu per pacztą 35 centai, \$1 00 už svarą.

Perkupeziams 10 svarų už \$6.00.

G. Hoffmann

lietuviszkas aptiekorius

103 Grand str.

BROOKLYN, N. Y.

Lietuviu užėiga

Geriausė užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

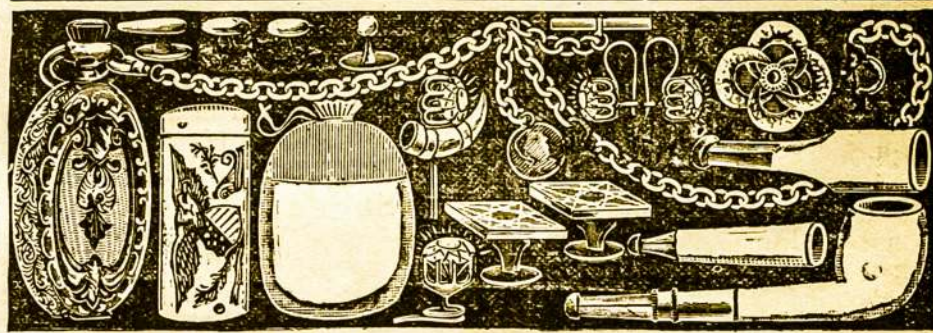
Petras Lipavyczia.

Paveikslas

Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 colių pločio, 24 colių augszcio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsi-tarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaip papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant mudos savo tautiecių ir tėvynės.

DYKAI 14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekadose negirdėta! Ateikit pažūrėt, paziurėjims nieko nekasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turgan geriausių laikrodėlių: TIKRA AMERIKIZSKA, 14k. su dvigubais paauksuotais lukeztais, aneuke užsukamas ir austatomas, vyriiskas ir moterizskas, su TIKRA AMERIKIZSKA MASZINERIA, pilnu akmenų, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, iszduodame rasztą GVARANCIJA ANT 20 METU; pagal iszveizdą ir gerumą toki laikrodėlių vieados gali lyginti prie \$4 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime begyje 60 dienių puikius prezentas: 1 vieną marių putų PYPKĘ su didele galvuke ir gintarinu cibuku, vertės \$1.50; 1 grynų marių putų CIGARNICZIA, vertės 75c; 1 nikelinė briezukams DEZUTE 25c; 1 daili auksuota DICKENS LENCIUGELI su Cameo kabute \$1.50; 1 puikią auksinuota SA GUTE, \$1 00; 1 vieną porą puikių AUSKARIU da'mantais sodintu. \$1.00; 1 puikią SPILKA Izsodintą brangakmeuiais 40c; 1 porą paauksuotų kolonikų su permutterio virszais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su permutterine apaczia, 25c; 2 kalnieriams guzikų, permutterio apaczios, 50c; ir 1 puikią įkrutiną esagutę su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėlių ir 14 dovanų siuncziame C. O. D. už \$4.98 apmokėdami taipgi ir expreso kasztus; siuntinį galite iszgzaminuoti ant expreso ir jei nepatikt, sugražinkite mums at-sai mūsų kasztais. Kur nesiranda Expreso Ofisas. \$4 98 turi but prisiuneti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikių lenktinį PELL: daktus mes pasiuncziame tada per pacztą. uzregistravę savo kasztais.

Jeigu pirksit ant syk **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszkyk, ar laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** nori vyriiska aikrodėlių ar moterizską. Jeigu moterizska, tad vyriiszko Dickens lenciugėlio mes pasiusime moterizską 50 colių auksuotą Lorgnette lenciugėlių. Raszyk szendien pakol iszpardavimas neiszszibaigęs.

Adresuok: *Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.*

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszciaus pamėnetus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriausę praktikę ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

